

Riksdagens protokoll

2011/12:32

Torsdagen den 17 november

Kl. 12.00 – 13.17

14.00 – 15.00

16.00 – 16.01

Protokoll
2011/12:32

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 10 och 11 november.

2 § Avsägelser

Talmannen meddelade att *Cecilia Nordenfelt* av sagt sig uppdraget som chefsjustitieombudsman från och med den 1 juni 2012.

Kammaren biföll denna avsägelse.

Talmannen meddelade att *Jan Pennlöv* av sagt sig uppdraget som ställföreträdande justitieombudsman från och med den 1 juni 2012.

Kammaren biföll denna avsägelse.

3 § Anmälan om kompletteringsval till skatteutskottet och näringsutskottet

Talmannen meddelade att Centerpartiets riksdagsgrupp anmält Marie Wickberg som suppleant i skatteutskottet och näringsutskottet under Erik A Erikssons ledighet.

Talmannen förklarade vald *under tiden den 22 november 2011–4 februari 2012* till

suppleant i skatteutskottet

Marie Wickberg (C)

suppleant i näringsutskottet

Marie Wickberg (C)

4 § Anmälan om inkommet protokollsutdrag från utskott

Talmannen anmälde att ett utdrag ur prot. 2011/12:7 för tisdagen den 15 november i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag inkommit från miljö- och jordbruksutskottet.

5 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen

Talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:
2011/12:FPM27 Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (2014–2020) *KOM(2011)608* till arbetsmarknadsutskottet
2011/12:FPM28 Program för social förändring och social innovation *KOM(2011)609* till arbetsmarknadsutskottet
2011/12:FPM29 Förordning om en gemensam europeisk köplag *KOM(2011)635* till civilutskottet

6 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2011/12:69

Till riksdagen

Interpellation 2011/12:69 Sfi-bonusens fortsatta existens
av Gunilla Svantorp (S)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 25 november 2011.

Skälet till dröjsmålet är inbokade engagemang som inte kan ändras.
Stockholm den 16 november 2011

Arbetsmarknadsdepartementet

Erik Ullenhag (FP)

Enligt uppdrag

Catharina Nordlander

Tf. expeditions- och rättschef

Interpellation 2011/12:106

Till riksdagen

Interpellation 2011/12:106 Arbetskraftsbehov i den offentliga sektorn
av Ann-Christin Ahlberg (S)

Interpellationen kommer att besvaras den 29 november.

Skälet till dröjsmålet är inbokade engagemang som inte kan ändras.
Stockholm den 10 november 2011
Arbetsmarknadsdepartementet
Hillevi Engström (M)
Enligt uppdrag
Monica Rodrigo
Expeditions- och rättschef

Prot. 2011/12:32
17 november

7 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Redogörelse
2011/12:JO1 till konstitutionsutskottet

EU-dokument
KOM(2011)710 till trafikutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 6 januari 2012.*
KOM(2011)714 till skatteutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 6 januari 2012.*
KOM(2011)730 till skatteutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 9 januari 2012.*

8 § Riksrevisorernas årliga rapport

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2011/12:FiU9
Riksrevisorernas årliga rapport (redog. 2010/11:RR5).

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 11 §.)

9 § Skatteförfarandet och Följdändringar med anledning av införandet av skatteförfarandelagen

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2011/12:SkU3
Skatteförfarandet (prop. 2010/11:165) och
skatteutskottets betänkande 2011/12:SkU4
Följdändringar med anledning av införandet av skatteförfarandelagen
(prop. 2010/11:166).

*Skatteförfarandet och
Följdändringar
med anledning av
införandet av
skatteförfarandelagen*

Anf. 1 FREDRIK OLOVSSON (S):
Herr talman! Ett effektivt och rättssäkert skatteförfarande är en viktig del i en väl fungerande demokratisk stat som har stora välfärdsambition-

er. Därför är det bra att riksdagen nu kan fatta beslut om en ny lag om hur skatteförfarandet i Sverige ska gå till framöver.

I huvudsak är vi socialdemokrater positiva till de förändringar som föreslås. Det kanske inte är så konstigt. Direktiven till utredningen fattades det nämligen beslut om redan 2005. Den dåvarande finansministern Pär Nuder ville se ett mer rationellt och ett mer kostnadseffektivt skatteförfarande. Han ville minska krånglet för medborgare och företag och få till stånd en enklare och mer sammanhållen lagstiftning på det här området.

Det förslag som regeringen nu har lagt på riksdagens bord, efter nära sex år av utredning, remiss och beredning, når i stort sett upp till Nuders målsättningar. Vi får en sammanhållen lag på det här området. Det blir sannolikt ett mer rationellt förfarande. Krånglet kan i alla fall till stora delar minska.

Visst kommer det även en tid framöver att finnas en del förvirring om en och annan skattejuridisk term och ett och annat begrepp som nu byts och blandas lite grann. Men på lite längre sikt lär det vara ett övergående problem. Det här är egentligen ett exempel på ett lagstiftningsarbete som vi ser för lite av i Sverige. Det är långsiktigt, genomarbetat och rejält.

Men även om vi ställer upp på det mesta av det som föreslås finns det tre områden där vi socialdemokrater ser behov av bättre lösningar än dem som regeringen och skatteutskottets majoritet nu lägger fram.

För det första anser vi att det är beklagligt att regeringen med sitt förslag krånglar till momsredovisningen för de minsta företagen. Tanken med hela det arbete som Pär Nuder drog i gång var ju att det skulle bli enklare och ett minskat krångel för de skattskyldiga. Vi vill att de små företagen ska kunna fortsätta att redovisa moms vid tidpunkten för inkomstdeklarationen och inte att de, som det nu blir, först ska avtvingas en momsredovisning för att sedan göra sin inkomstdeklaration.

Till skillnad från utskottets majoritet litar vi heller inte på att regeringen kommer att åtgärda de problemen innan den här lagen används i skarpt läge första gången. Dit är det en bit, så det finns en möjlighet rent tidsmässigt. Vi hoppas att regeringen använder tiden väl, även om vi inte litar på den.

För det andra vill vi lyfta fram frågan om vad som bör ersätta skatteenämnderna när de avskaffas. Vi ser en oroande trend av att såväl folkvalda som allmänhet trycks ut från de statliga myndigheterna, med sämre insyn och påverkansmöjligheter som följd. Det sker på allt fler områden i myndighet efter myndighet. Det avskärmar staten alltmer från det samhälle man är satt att tjäna och de folkvalda som är valda för att styra den staten. Och det sker på ett sätt som varken gynnar myndighetsutövning eller allmänhetens tilltro till de beslut som fattas.

I just det här fallet, när det handlar om Skatteverket, har både LO och Svenskt Näringsliv i sina respektive remissvar varnat för en återgång till den gamla typen av ämbetsmannastat där insynen var begränsad. Vi har i vår motion presenterat förslag som skulle kunna användas för att öka insynen i Skatteverket och långsiktigt stärka allmänhetens förtroende för just den myndigheten. Vi tycker att det är en bra, väl fungerande och duktig myndighet. Men vi tycker inte att det räcker att det är myndigheterna själva som fattar beslut om hur insynen ska se ut. Den bör vara lagreglerad.

För det tredje är vi fortfarande mycket missnöjda med hur regeringen hanterar frågan om F-skatt. Den uppluckring av arbetstagarbegreppet som regeringen redan tidigare har genomfört är en del av en oroande utveckling på den svenska arbetsmarknaden. Tillsammans med försämringar på arbetsmiljöområdet, den havererade a-kassan och den misskötta uppföljningen av arbetskraftsinvandringen, som nu också hårt kritiserats av OECD, blir ökad otrygghet och mer av utsatthet ett allt större problem på vår arbetsmarknad.

Vi har som bekant en annan inriktning på det här området. Vi vill ha sjysta villkor, trygga villkor och ordning och reda. När det handlar om F-skatten vill vi se en utvärdering av de förändringar som har genomförts. Vi har också några förslag till skärpningar för att förebygga och komma till rätta med de problem som finns med att F-skatten missbrukas.

Vi tycker att det är beklagligt att utskottets majoritet inte är beredd att gå oss till mötes på de här områdena. Jag väljer därför att yrka bifall till den reservation som finns i det här ärendet.

Anf. 2 JACOB JOHNSON (V):

Herr talman! Vi behandlar i dag regeringens proposition om skatteförfarandet. Det är en ganska mäktig proposition till sin omfattning. Det är tre tjocka volymer på sammanlagt, inklusive författningskommentarer och bilagor, knappt 1 900 sidor. Jag får väl till en början erkänna att jag inte har läst alla dessa sidor.

Syftet med propositionen, att samla hela skatteförfarandet i en enda lag för att regelverket ska bli tydligare och lättare att tillämpa, är vällovligt och något som jag tror att alla partier ställer sig bakom. Det handlar till exempel om att rensa bland begreppen och förenkla bestämmelserna, vilket bör bidra till att minska den så kallade administrativa bördan för såväl företag som enskilda.

I den nya lagen finns en paragraf där det anges att det av proportionalitetsprincipen följer att beslut enligt lagen får fattas bara om skälen för beslutet uppväger det intrång eller men i övrigt som beslutet innebär för den som beslutet gäller eller något annat motstående intresse. Det här görs i syfte att stärka de skattskyldigas ställning.

Det kan dock förtjäna att påpekas att ett antal remissinstanser har avstyrkt detta med motiveringen att proportionalitetsprincipen är en erkänd rättsgrundsats som gäller oavsett om den refereras eller inte i olika lagar. I och med skrivningarna i denna lag etableras på sätt och viss en ny rättslig praxis, och man kan som vän av ordning fråga sig om detta betyder att all annan lagstiftning också ska innehålla en sådan referens.

Regeringen motiverar som sagt införandet av denna referens med att det gör det lättare för den enskilde att åberopa principen i ärenden och mål enligt lagen.

Herr talman! Jag har inte reserverat mig mot införandet av denna referens. Naturligtvis är det bra att allmänheten blir medveten om en gällande rättsgrundsats, men jag vill trots allt lyfta fram den principiella frågan om denna referens ska skrivas in i vissa lagar men inte i alla.

Jag står som sagt bakom det övergripande syftet med propositionen, men jag har reserverat mig tillsammans med Socialdemokraterna i ett antal avseenden, vilket framgår av reservationen till betänkandet. Jag yrkar härmed bifall till denna reservation.

Det gäller till att börja med avskaffandet av skattenämnderna. Vi delar i och för sig regeringens bedömning att dessa kan avskaffas. Det geografiska sambandet är inte längre giltigt på samma sätt som tidigare i och med specialiseringen av olika skattefrågor till olika skattekontor. Den krångliga skattelagstiftningen gör det också svårt för lekmän att kunna ta självständig ställning i olika skatteärenden.

Dock menar jag att det är viktigt att säkra allmänhetens insyn i Skatteverkets verksamhet med tanke på den fundamentala betydelsen och vikten av att skattesystemet och dess tillämpning är väl förankrat och har en hög acceptans i det svenska samhället. Även om Sverige har ett internationellt sätt väl fungerande skattesystem visade ju den så kallade skattelefelskartan att de uteblivna skatteintäkterna uppgår till ca 130 miljarder kronor per år, vilket jag tror motsvarar ca 8 procent av det totala skatteuttaget. Om detta fel skulle kunna halveras skulle till exempel Vänsterpartiet kunna föreslå alla de förbättringar för rättvisa, välfärd och klimatomställning som vi gjorde i höstens budget utan att behöva föreslå några skattehöjningar.

Vi hade i skatteutskottet nyligen besök av Skatteverkets generaldirektör Ingemar Hansson som där presenterade den nya visionen för myndigheten med innebörden att alla ska vilja göra rätt för sig. För att nå detta mål tror jag att det är mycket viktigt för Skatteverket att vara mycket väl förankrat i det svenska samhället, och därför behöver de avskaffade skattenämnderna ersättas av något annat. Detta skulle kunna ske genom att utöver det centrala insynsråd som redan finns även ha insynsråd på regional nivå. Dessa bör i så fall vara lagreglerade.

Syftet och uppgiften skulle då vara att allmänt följa Skatteverkets arbete, främst med avseende på service till skattskyldiga, ta del av intressanta och aktuella frågeställningar i skattelagstiftningen och dess tillämpning samt följa utvecklingen vad gäller skattebrott och åtgärder mot dessa. Möjligheten till insyn bör även omfatta företag och juridiska personer. De är lika viktiga kunder hos Skatteverket som fysiska personer.

Herr talman! I vår gemensamma reservation tar vi även upp frågan om godkännande av F-skatt.

I syfte att göra det lättare att få F-skattsedel – som det då hette; det avskaffas ju nu – har riksdagen tidigare ändrat kriteriet för hur självständig en verksamhet ska vara för att bedömas som näringsverksamhet. Vi såg då stora risker med ett utvidgat näringsverksamhetsbegrepp och ett uppluckrat arbetstagarbegrepp. Pressas löntagare att övergå från att vara arbetstagare till att bli egenföretagare och uppdragstagare för att behålla sina jobb? Det är en fråga man kan ställa sig.

I dag är det enligt vår uppfattning ett problem att anställda pressas att bilda egen firma inom till exempel åkeri- och skogsbranschen och i mediebranschen. Olika förslag har framförts för att komma till rätta med dessa problem. Ett förslag som vi är positiva till är att införa ett krav på minst två uppdragsgivare för godkännande av F-skatt.

Om en oseriös uppdragstagare får ett godkännande för F-skatt kan det utnyttjas i syfte att försvåra upptäckten av svartarbete. Det har diskuterats om F-skatten bör tidsbegränsas och omprövas med någon tids mellanrum. Ett konkret förslag som förts fram är att tidsbegränsa F-skatten för verksamheter där den debiterade skatten enligt ansökan inte överstiger ett visst belopp. Vi menar dock fortfarande att regeringen måste lägga fram

förslag till åtgärder som begränsar möjligheten att få F-skatt då en person varit inblandad i skattefusk eller annan brottslig verksamhet.

Därför vill vi att regeringen lägger fram förslag som ökar möjligheten att både återkalla rätten till F-skatt och införa en karenstid. Vi tycker att detta är rimligt utifrån den utveckling vi ser där ”vanliga” kriminella allt mer ägnar sig åt ekonomisk brottslighet.

Anf. 3 MARIA ABRAHAMSSON (M):

Herr talman! Nuvarande skattelagstiftning är ett lapptäcke av lagar som är svåra att överblicka och svåra att begripa. I och med den nya skatteförfarandelagen som riksdagen debatterar här i dag får vi ett samlat regelverk på skatteområdet.

Den nya lagstiftningen är förvisso omfattande med sina 71 kapitel, drygt 700 paragrafer och 150 följdändringar. Men dubbelregleringarna försvinner, språket moderniseras, reglerna blir lättare att förstå och den enskildes rättssäkerhet stärks på flera punkter. När myndigheter får bättre förutsättningar att göra rätt från början är nämligen medborgarna de stora vinnarna.

Redan i lagens andra kapitel slås fast att proportionalitetsprincipen gäller vid skattebeslut. Det är en viktig och symboltung markering och påminnelse om att det ska råda rimlig balans mellan mål och medel även på skatteområdet.

Skatteverket ska alltså fortsättningsvis fråga sig:

1. Är åtgärden ägnad att tillgodose ändamålet?
2. Är åtgärden nödvändig för att uppnå ändamålet eller finns det mindre inskränkande alternativ?
3. Står den fördel som åtgärden innebär i rimlig proportion till den skada som åtgärden kan orsaka för den enskilde?

Vidare gör lagen det lättare att frivilligt rätta till misstag och därmed slippa straffavgifter. Det blir också möjligt att få uppskov om det är oklart hur mycket skatt någon kommer att bli skyldig. De kritiserade och långsamma skattenämnderna tas bort och ersätts med skattekundig expertis.

Ett litet sorgebarn som inte går att sopa under mattan är systemet med skattetillägg, alltså den avgift som tas ut av den som medvetet eller av vårdslöshet har betalt för lite skatt. Den som har påförts skattetillägg kan dömas för skattebrott och vice versa.

Denna ordning har kritiserats från rättssäkerhetssynpunkt, och många jurister anser att den står i strid med Europakonventionens förbud mot dubbelbeskattning. Proportionalitetsprincipen lägger grunden, men rättssäkerheten måste tryggas också på detaljnivå.

Regeringen lovar därför att skattetilläggen kommer att utredas i syfte att stärka rättssäkerheten för den enskilde, sak samma med enskildas rätt till ersättning för biträde liksom reglerna för tredjemansrevision. När det gäller tredjemansrevisionen kan det många gånger finnas goda skäl för en kontroll som tyvärr drabbar utomstående tredje man, men just därför måste reglerna bli tydligare och mer rättssäkra.

Jag har några kommenterar med anledning av Socialdemokraterna och Vänsterpartiets reservation.

Prot. 2011/12:32
17 november

*Skatteförfarandet och
Följdändringar
med anledning av
införandet av
skatteförfarandelagen*

Som jag redan nämnt avskaffas de gamla skattenämnderna utom när det gäller fastighetstaxeringen. I stället för politiskt tillsatta ledamöter ska skatteexperter som inte tidigare har prövat ärendet avgöra tvistiga omprövningsärenden. Det blir mer rättssäkert så för den enskilde.

Jag har inte uppfattat att S och V egentligen motsätter sig att lekman-nämnderna tas bort. Men man varnar för att medborgarnas insyn försvagas och att Skatteverket därför bör ha ett insynsråd på regional nivå och att det ska vara lagreglerat.

Utskottet delar uppfattningen att allmänheten bör ha insyn i skatteförfarandet. Men i stället för att skriva Skatteverket på näsan om hur allmänhetens insyn ska organiseras i detalj överlåter vi till Skatteverket att i samarbete med organisationer, företag och andra bestämma formerna för insynen. Här kan faktiskt intressetrådet som inrättades 2003 vid Skatteverkets huvudkontor fungera som en bra modell.

S och V gillar inte att det blir lättare för människor att få F-skattsedel. I reservationen framförs därför krav på en utvärdering av de nya F-skatteregler som kom 2009. Man menar att risken har ökat för skumraskaffärer, svartjobb och annan kriminalitet, förutom att man hissar varningsflagg för att arbetstagarbegreppet har luckrats upp när anställda går från anställning till att starta egen verksamhet.

Alliansen däremot tycker om entreprenörer. Vi gillar att se många företag växa. För närvarande ser därför inte utskottet något behov av att utvärdera effekterna av reformen. Men i det ligger också att vi är beredda att ompröva utredningsbehovet om det skulle visa sig att reformen leder till en oacceptabel ökning av skattefel.

Jag har faktiskt ägnat hela förmiddagen åt att ta reda på om det finns några siffror hos Skatteverket, i skatteutskottets kansli eller någonstans som tyder på att det har skett en ökning av kriminaliteten, skattefelen. Faktum är att det inte finns några sådana siffror. Det är inte utrett. Man har ännu inte gjort någon sådan utvärdering. Det är alltså lite för tidigt.

S och V invänder också mot den nya momsdeklarationstidpunkten för beskattningsåret. Precis som regeringen konstaterar utskottet att i botten ligger EU:s momsdirektiv som inte tillåter att mervärdesskatten redovisas senare än två månader efter beskattningsårets utgång. Då hamnar vi alltså i slutet av februari respektive slutet av mars i stället för den 2 maj som hittills.

Som inte bara S och V utan flera remissinstanser påpekar kan man inte komma ifrån att ändringen innebär en olägenhet för de företag som berörs och som nu kommer att få lämna in två deklarationer vid två olika tillfällen, även om de nya reglerna också kan uppfattas som en fördel för de här företagen eftersom de slipper betala in moms varje månad. Nu räcker det med en gång per år.

Utskottet uppmanar regeringen att begära undantag från EU:s momsdirektiv. Ett sådant kan ges efter bemyndigande från ministerrådet. Enligt regeringen har det inte funnits något sådant beredningsunderlag för att begära undantag, men i och med riksdagens ställningstagande finns nu det underlag som gör att man kan lämna in en sådan begäran.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslagen i skatteutskottets betänkanden 3 och 4 och gläds åt att Socialdemokraterna och Vänstern är överens med utskottet och regeringen om att ytterligare rättssäkerhetsför-

stärkningar behövs på skatteområdet och, som utskottet uttrycker det, att regeringens utlovade utredning också sker skyndsamt.

Prot. 2011/12:32
17 november

Anf. 4 JACOB JOHNSON (V) replik:

Herr talman! Jag begärde replik när Maria Abrahamsson, precis som jag, inledde sitt anförande med att ta upp proportionalitetsprincipen. Vi har inte olika ståndpunkter i själva betänkandet, men jag vill trots allt höra hur Maria Abrahamsson ser på principfrågan, som jag problematiserade lite grann i mitt inlägg, nämligen att man här inför någon slags ny praxis genom att i lagtexten skriva in den här rättsgrundsatsen, proportionalitetsprincipen, som gäller alla lagar. Det är en fråga som åtminstone jag tycker att man måste ställa.

Om man börjar med en lag, måste inte den här principen skrivas in i alla andra lagar? Varför ska den skrivas in i just skattelagstiftningen? Jag skulle vilja höra Maria Abrahamssons synpunkter på det.

Anf. 5 MARIA ABRAHAMSSON (M) replik:

Herr talman! Jag kan å ena sidan hålla med ledamoten om att det kan vara ett trendbrott på sätt och vis. Å andra sidan är jag övertygad om att inget område inom svensk juridik är så belastat med övergrepp, inte fysiska men ekonomiska övergrepp på den enskilda människan, som skatteområdet är. Det är så många medborgare som har fått sina liv slagna i spillror på grund av åtgärder som har varit helt oproportionella gentemot vad de sedan har dömts för eller att det snarare har visat sig att de inte ens har blivit föremål för åtal.

Att proportionalitetsprincipen skrivs in är på ett sätt överflödigt, för den gäller redan. Det är ingen nyhet. Men uppenbart behövs den för att påminna Skatteverket om att så där kan man inte bete sig.

Anf. 6 JACOB JOHNSON (V) replik:

Herr talman! Maria Abrahamsson hävdar här att det inte finns något område i lagstiftningen där det sker så många övergrepp som inom skatteområdet. Jag vet inte om Maria Abrahamsson har något belägg för detta. Det känns som ett uttryck för någon slags skepsis mot att vi tar ut de skatter vi gör i Sverige över huvud taget. Man kan få en känsla av att det här ska sänka skatteuttaget samtidigt som vi har en skattefelskarta som visar att drygt 130 miljarder kronor för lite betalas in i skatt. Det är väldigt viktigt att vi har hög skattemoral och att vi också har en effektiv skattelagstiftning.

Visserligen ska proportionalitetsprincipen gälla inom skatteområdet också, men det är med viss tvekan som jag har låtit den här skrivningen passera. Det är ju en princip som gäller redan, som gäller inom skattelagstiftningen liksom inom alla andra områden. Abrahamssons uttalande om alla dessa övergrepp inom skatteområdet tycker jag att hon får styrka lite bättre innan hon går ut med sådana påståenden.

Anf. 7 MARIA ABRAHAMSSON (M) replik:

Herr talman! Proportionalitetsprincipen har i alla tider – nu tycker du kanske att jag överdriver igen – fungerat som ett rött skynke för Väns-tern. Så är det. Därför är jag lite förvånad över att ni inte reserverade er

*Skatteförfarandet och
Följdändringar
med anledning av
införandet av
skatteförfarandelagen*

mot den. Men det hade väl inte sett snyggt ut att vara emot ökad rättssäkerhet.

Jag kan lova att jag verkligen är för effektiv skattelagstiftning och jag är för hög skattemoral. Men jag är också för att när man har den typen av skarp lagstiftning, när det får hårda konsekvenser om myndigheten gör fel – vi vet att det finns gott om fall där man kan studera hur människor har fått sitt liv och sin ekonomi slagna i spillror – är det viktigt att det finns rättssäkerhetsmekanismer som omgärdar den här lagstiftningen. Det är den funktionen proportionalitetsprincipen har.

Anf. 8 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Herr talman! Skillnaden mellan våra respektive partier är ganska stor i vanliga fall, om än inte i just det här ärendet. De invändningar som vi har haft är ju inte stora när man ser till vilket enormt lagstiftningsarbete det här grundar sig på och som det innebär. Vi har som sagt tre områden som vi har lyft fram och som Maria Abrahamsson också kommenterade.

När det handlar om F-skatt vill jag bara säga att det naturligtvis inte är så att vi inte tycker att det är bra att människor som vill det startar företag. Det är naturligtvis väldigt bra och väldigt viktigt.

Det vi har oroat oss för och fortsätter att oroa oss för är att arbetstagarbegreppet devalveras på ett sådant sätt som vi får rapporter om sker i dag, inom vissa branscher framför allt, till exempel skogsindustrin och mediebranschen. Där tvingas man starta företag. Man får inte ha kvar sin anställning. Man tvingas starta företag därför att den som blir uppdragsgivare ska kunna pressa ens villkor på ett sätt som många gånger är oanständigt. Därför tycker vi att det är rimligt att utvärdera den här reformen. Den typen av signaler får vi titt som tätt.

Om det sedan inte finns siffror därför att det inte har utvärderats, som Maria Abrahamsson sade, är det inte så konstigt, för det har inte utvärderats. Vi tror därför att just de argument som Maria Abrahamsson lyfte fram i sitt anförande, att det inte har skett någon utvärdering, att man inte vet någonting om det här, är ett skäl för att göra just det. Det är väl dags att på en högre nivå än de rapporter som man kan få via medierna och i kontakter direkt med människor ta reda på hur det här egentligen har slagit. Varför inte ställa upp på det förslaget från oss?

Anf. 9 MARIA ABRAHAMSSON (M) replik:

Herr talman! Jag kan formellt meddela att när regeringen lade fram propositionen, och när den behandlades i utskottet 2009, var regeringen tydlig med att framhålla att man ska följa utvecklingen och återkomma om behovet av utvärdering – givet att lagändringen har visat sig leda till oacceptabla ökningar av skattefel eller olägenheter, inte minst det uppluckrade arbetstagarbegreppet.

Vi bedömer inte att det nu är läge för en utvärdering. Den tidpunkten kan komma, men än har vi inga tydliga indikationer på att F-skattsedeln gör den skada Fredrik Olovsson flaggar för. Vi ser tiden an. Jag tycker inte att man behöver hasta. Det finns andra mer angelägna saker som behöver utredas.

Anf. 10 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Herr talman! För oss är ordning och reda på arbetsmarknaden viktigt. Det ska vara trygga och sjysta villkor. De borde stå högre upp på dagordningen i Sverige.

Det här är ett exempel. Det är kanske inte det allvarligaste. Jag nämnde själv hur arbetskraftsinvandringen fungerar med de slavliknande villkor som finns på svensk arbetsmarknad.

Också på det här området drabbas människor hårt. De får sämre villkor och pressas hårdare eftersom de tvingas att bli företagare. Så borde det inte vara. De ska inte tvingas att bli företagare. Fler borde naturligtvis vilja bli det, ha möjlighet att försörja sig och bygga ett framgångsrikt företag. Där är vi inte oense. Men just när det gäller avarterna finns det skäl att vara noga och inte acceptera dem på svensk arbetsmarknad. Det tycker vi inte att regeringen på något vis arbetar med på ett tillräckligt bra sätt.

Sedan var det frågan om momsredovisningen. Jag tolkar Maria Abrahamsson så att det nu kommer att läggas fram en begäran om undantag. Vet Maria Abrahamsson när regeringen tänker skicka i väg en sådan begäran till EU?

Anf. 11 MARIA ABRAHAMSSON (M) replik:

Herr talman! Jag tar frågan om avarterna på arbetsmarknaden först. Jag håller med fullständigt. Vi ska inte ha avarter på arbetsmarknaden och otrygga arbetsförhållanden.

Jag har själv en bakgrund inom medievärlden och jag vet att journalister uttryckte rädsla för lagen när förslaget lades fram. Men det blev ingen sådan effekt som Fredrik Olovsson målar upp. Alternativet för den som tvingas säga till sina anställda att de måste skaffa sig en F-skattsedel så att arbetsgivaren kan komma undan kostnaderna hänger ihop med att företaget i annat fall skulle ha gått i konkurs. Då har man inte något jobb alls. Vi får se det lite i proportion till annat.

Sedan var det frågan om EU:s momsdirektiv. I opposition behöver man inte bekymra sig så mycket om vad som gäller i EU. Man kan föreslå både det ena och det andra och inte känna sig bunden av det regeringen är bunden av. Det visste Pär Nuder när han skrev direktiven.

Regeringen är uppmärksam på problemet. Vi vet att det finns kritik mot detta inte bara från S och V utan även från tunga remissinstanser. När lagstiftningen realiserats första gången är det 2013. För flertalet berörda företag är det den 26 mars 2014. Det innebär att det finns tid att börja förhandla om ett undantag. Det kommer regeringen att göra.

Anf. 12 MATS PERTOFT (MP):

Herr talman! Jag hoppas att denna nya lag kommer att leda till ett enklare och tydligare skatteförfarande. Med min egen bakgrund av många år som småföretagare har jag lärt mig att skatter ska vara tydliga, klara och enkla. Det ska vara enkelt att betala skatt. Det är viktigt att betala skatt i vårt land, och det är en hederssak att göra det.

Jag har även ett annat perspektiv. Jag får höra från min bror som bor kvar i Tyskland hur det är för småföretagare och enskilda med skattebetalandet och deklarationerna. Det är en mindre mardröm! Han säger att inte ens konsulterna kan hålla reda på regelverket för skattebetalning. Där tycker jag att vi ska vara stolta i Sverige att vi har ett bättre system.

Jag hoppas att det blir ännu enklare med den nya lagstiftningen. Nu har man sett över det hela och buntat ihop frågorna och förhoppningsvis gjort dem tydligare.

Jag minns mycket väl hur jag under 15 års tid – nu gör jag det inte längre – betalade in skatter, arbetsgivaravgifter och annat. För en småföretagare är denna inbetalning den största utgiften under hela månaden.

Miljöpartiet står bakom utskottets förslag. Det gör vi för att vi ändå kunde se att den kritik vi har, som också har debatterats av tidigare talare, nämligen momsredovisningen, ändå har hanterats på ett bra sätt. Jag vill jämföra detta med att utskottets skrivning kommer så nära man kan komma ett riksdagsuppdrag till regeringen. Det framgår att frågan måste ses över och inte får glömmas bort. Det går inte att i framtiden ha dubbla tidpunkter för upp till 500 000 småföretagare. Systemet måste bli enkelt, och då måste det bli de undantag som behövs i EU-lagstiftningen. Det hoppas jag att regeringen tar på allvar. Annars måste utskottet fundera på om inte regeringen ska påminnas ännu mer.

Tidigare i debatten fick vi höra att regeringen tar frågan på allvar. Jag skickar med en påminnelse till alliansledamöterna i utskottet att det är ert uppdrag att se till att regeringen verkligen gör något och inte låter frågan ligga.

Vi måste också tänka på vårt uppdrag som folkvalda. Vi ska se till att skapa lagstiftning som är tydlig, bra och effektiv. Den ska utgå från verkligheten i Sverige, och vi ska inte nödvändigtvis böja oss för EU:s regelverk i frågorna. Vi ska se till att vi får de undantag som går att få. Med det förbehållet har Miljöpartiet ställt sig bakom utskottets skrivningar. Vi hoppas att det här blir en bra och fungerande skattelagstiftning i framtiden.

Anf. 13 GUNNAR ANDRÉN (FP):

Herr talman! Namnet på denna proposition, *Skatteförfarandet*, är inget som väcker många känslor. Tvärtom betraktas det som ett byråkratiskt namn.

Ändå tycker jag att man ska ställa sig frågan: Är detta en stor eller liten reform? Det är en liten reform för dem som aldrig berörs, nämligen de flesta, men det är ett stort steg för dem som berörs. Här blir det en samlad, juridiskt konsistent skatteförfarandelagstiftning. Där tycker jag att det finns anledning att uttala ett tack till juristen Pär Nuder som en gång i tiden tillsatte denna utredning, som har lett fram till detta arbete.

Skatteförfarandet måste präglas av tydlighet och konsistens. Skattefrågor är någonting som är väldigt styrande för alla människors beteenden. Det spelar stor roll att man inte gör fel.

Vi har haft några väldigt viktiga skattelagar i detta land, framför allt 1928 års kommunalskattelag som styrde oerhört mycket under många decennier och som så småningom kom att ersättas av 1990 års inkomstskattelag.

Herr talman! Det finns skäl att till protokollet – och för de ärade lyssnarna – läsa in vilka lagar som nu inarbetas i skatteförfarandet, för det är inte få.

Det är skattebetalningslagen från 1997.

Det är taxeringslagen från 1990.

Det är lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter från 2001.

Det är lagen om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet från 1994 – en för dem som det berör en mycket viktig lag. Tvångsåtgärder är inte roliga.

Det är lagen från 1978 om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter – också det en för rättsväsendets funktion mycket viktig lag.

Det är lagen från 1989 om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt – viktigt för dem som berörs.

Det är lagen om deklarationsombud.

Även de nyligen tillkomna bestämmelserna om kassaregister, personalliggare och kontroll av torg- och marknadshandel tas in i denna skatteförfarandelag.

Det är alltså ett ganska omfattande regelverk som kommer in här.

Någon har sagt: Det är häftigt att betala skatt. Jag skulle inte vilja gå så långt, men jag är helt övertygad om att de allra flesta svenskar vill betala det som man ska betala, inte mer, inte mindre. Gunnar Myrdal sade en gång att svenska folket var ett folk av fifflare. Jag vill säga tvärtom: Jag tror att svenska folket strävar efter att vara så hederliga som möjligt. Det är min erfarenhet att alla är detta.

Nästan alla är det. Det finns också ett antal personer som har andra utgångspunkter. Vi har i dagarna sett denna girighet väldigt utpräglad. Jag vill kalla dessa personer, ofta inom finanssektorn, välfärdens marodörer eftersom de förstör för så många andra.

Jag tror att det är därför som det är så viktigt att ha en konsistent skattelag, som skatteförfarandelagen, som kan fänga in så mycket som möjligt av just den här typen av frågor så att dessa marodörer ska veta att det inte får finnas gräddfiler i skattelagstiftningen.

Vi har en gång försökt lösa detta, kan man säga, genom att införa en generalklausul i skattelagstiftningen. Den har dess värre visat sig vara tandlös mot dessa välfärdens marodörer, som ständigt utnyttjar de hål som finns. Därför är det viktigt att skattelagstiftningen är just konsistent och tydlig, så att man ska veta vad som gäller. De hål som några av välfärdens marodörer har utnyttjat den här gången är jag helt övertygad om kommer att täppas till, och jag är glad för det.

Det finns en reservation från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet som bland annat handlar om att de lokala skattenämnderna ska vara kvar. Man kan diskutera detta. Det finns inget givet svar på frågan om de ska tas bort – vi har haft dem länge. Men jag, och jag tror resten av Alliansen, har landat på att det finns goda skäl att ta bort dessa skattenämnder. Jag tror att det är viktigt att motivera varför man gör detta.

Det har att göra med att insynsråd till exempel i Skatteverket, och intressentråd som finns från 2003, ska vi ha kvar. Men just själva taxeringsbesluten ska inte politiker påverka. De ska inte fatta beslut om detta, utan det ska tjänstemän göra.

Det står i skatteförfarandelagen – jag tror att det är i 5 § avdelning 15, men liksom Jacob Johnson har jag inte lagt alla paragraferna på minnet –

Prot. 2011/12:32
17 november

*Skatteförfarandet och
Följdändringar
med anledning av
införandet av
skatteförfarandelagen*

väldigt tydligt att när det blir tvistigheter om man överprövar ska särskilt sakkunniga och särskilt kunniga personer pröva dessa frågor. Jag tycker att det är en god ordning. Det är egentligen ingen förändring mot hur det är nu. Men det är ett svar på kritiken från dem som vill ha kvar skattnämnderna och göra nästan politiska bedömningar med majoritetsbeslut. Jag tror att det är klokt att komma bort från detta.

Då kan man fråga sig: Är det logiskt att ha kvar fastighetstaxeringsnämnderna? Ja, det finns ett motiv för detta. För andra skattebeslut, som i huvudsak handlar om inkomstskattelagen och den typen av frågor, ska lagstiftningen vara exakt densamma över hela landet. Men just när det gäller fastighetstaxeringar – så länge vi nu har dem kvar; det är ju fråga om att de inte ska vara kvar – är det uppenbart att det finns så många lokala förhållanden att det är väldigt viktigt att väga in sakkunskap om lokala förhållanden.

Detta är motivet för att jag tycker att det finns anledning att ta bort skattnämnderna.

Herr talman! Jag vill ta upp en annan fråga, som inte berörs i skatteförfarandelagen men som vi i skatteutskottet när vi en gång gjorde en resa till USA kom i nära kontakt med. Det gäller frågan om balansen mellan Skatteverkets stora sakkunskap och den enskilde medborgarens ofta ringa kunskap om skatter. Jag tror inte att skatteförfarandelagen i det här avseendet är det yttersta beviset på att vi har kommit till den rätta balansen. Man kan fråga sig om det skulle kunna finnas mer fristående ombud som skattebetalare kan vända sig till för att få stöd. Det finns en sådan organisation i USA, som vi var som var med känner till, som har många anställda och som många vänder sig till innan man tar ett överprövningsbeslut och så vidare för att få veta: Vilken möjlighet finns det att göra detta?

Detta är, herr talman, en ordning som man kan fundera över. Det ligger lite i konflikt med Justitieombudsmannen, men i fråga om rådgivning skulle man kunna diskutera om det behövs en bättre balans mellan Skatteverket och den enskilde skattebetalaren.

Allra sist, herr talman, vill jag ta upp en annan sak. Jag noterar att det i denna debatt än en gång är på det sättet att ett av Sveriges folk invalda partier, nämligen Sverigedemokraterna, avstår från att delta i debatten om skattefrågor. Det är kanske ingen tillfällighet, för det partiet har inga åsikter om den här frågan. De kan i alla fall inte förklara det genom sin vanliga retorik, för den fungerar inte på den punkten.

Jag vill från talarstolen uttala att jag tycker att det är väldigt märkligt att ett parti som inte är närvarande i kammaren deltar i besluten men inte har förmågan att motivera sig här. Detta bör Sveriges väljare och det partiets väljare lägga märke till. Man sköter sig helt enkelt inte. Det är kanhända fräckt att ta det till protokollet, men jag anser att det är väldigt viktigt för svenska folket att veta detta.

Anf. 14 JACOB JOHNSON (V) replik:

Herr talman! Jag kan börja med att instämma i Gunnar Andréns avslutande kommentar om ett frånvarande riksdagsparti i denna debatt. Det var ett bra påpekande.

Jag begärde ordet när Gunnar Andréns började prata om välfärdens marodörer, ett aktuellt begrepp dessa dagar. Han uttalade att hålen i skat-

telagstiftningen kommer att täppas till. Jag antar att han refererade till de riskkapitalbolag som nu skär emellan och gör vinster på skattebetalarnas pengar, vinster som förs ut ur landet.

Då tycker jag att man ska betänka att det från borgerlig sida finns en ideologisk grund för dessa företag. Man vill tvångsprivatisera äldreomsorgen, tvinga kommuner att släppa in företag även om det finns en väl fungerande kommunal verksamhet. Här gäller det också för de politiska partierna att ta sitt ansvar.

Men, Gunnar Andrén, den här frågan kanske inte blir löst genom skatteförarandelagstiftningen, eller är det Gunnar Andréns åsikt?

Anf. 15 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Herr talman! Den sista frågan är naturligtvis befängd. Det är klart att skatteförarandelagstiftningen inte är lösningen på den här frågan.

Vänsterpartiet har däremot en mycket tydlig lösning på detta: Förbjud alla privata företag inom detta område, skola och andra sorters välfärd! Det är er lösning.

Men det är absolut inte vår lösning. Vi vill tvärtom ha ökad mångfald i de här frågorna, ökad konkurrens och bättre upphandling från den kommunala sidan, så att man inte får det ni kallar övervinster, som jag kan gå med på att det uppenbart är. Ni vill ju inte ha någon valfrihet alls på området. Då är det klart att problemet aldrig uppstår.

Men vi andra anser att det ligger ett värde i att människor har olika alternativ att välja mellan, så att de inte alltid behöver gå till landstinget för att bota snuva utan att det kanske finns andra sätt att bota snuva och annat. Till och med det som nu har varit mest aktuellt, nämligen åldersvården, kan skötas på olika sätt och på bra sätt av olika sorters företag.

När det gäller den här frågan har ni ett enda motiv, nämligen att förbjuda och förbjuda, och i slutändan, när man förbjuder allt, förbjuder man också friheten för människor att välja. Det måste ni komma tillbaka till och förklara. Varför vill ni ha bara en enda utförare av alla sorters vårdtjänster? Det är en riktig fråga där Jacob Johnson är svaret skyldig.

Övervinsterna lovar jag att den här regeringen kommer att ta hand om genom skattelagstiftningen. Det ska ni inte bekymra er om! Det var synd att ni inte täppte till de här hålen, om ni kände till dem, långt innan.

Anf. 16 JACOB JOHNSON (V) replik:

Herr talman! I den frågan finns det motioner från Vänsterpartiet från allmänna motionstiden som utskottet har att ta ställning till senare. Då får vi se om vi kommer överens om frågan. Vi har långt gående förslag för att täppa till de här luckorna.

När det gäller valfrihet, Gunnar Andrén, tror jag att det är viktigt för vårdtagare på äldreboenden att kunna påverka innehållet i vården, till exempel om det ska städas eller om man behöver hjälp för att komma ut i friska luften. Att däremot en 85-åring ska hålla på att välja mellan om det ska vara kommunal eller privat utförare tycker jag är en skenfråga, som de borgerliga partierna av ideologiska skäl gör till en huvudfråga.

Där finns det klara alternativ i svensk politik. Jag tror också att svenska folket har mycket stora invändningar mot att riskkapitalbolagen – med skattepengar, skatteplanering och skatteparadis – skär emellan, så

Prot. 2011/12:32
17 november

*Skatteförarandet och
Följdändringar
med anledning av
införandet av
skatteförarandelagen*

att pengar går ut ur landet i stället för att ge bra vård och omsorg till våra gamla.

Anf. 17 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Herr talman! När det gäller ideologiska lösningar menar jag att det inte är jag utan Jacob Johnson och hans parti som har ideologiska lösningar och absolut motsätter sig valfrihet och mångfald när det gäller alla sådana tjänster: Det ska finnas bara en utförare, en i varje kommun, en i varje landsting – det ska vara landstinget och kommunen.

Jag tror för min del att det är bra att det finns olika utförare av dessa tjänster. Det är den ideologiska huvudfrågan, som ni måste ta ställning till och som vi har tagit ställning till. Vill ni ha flera utförare, eller vill ni ha bara en utförare?

Anledningen till att så många har valt privata skolor, vårdhem och annat tror jag är att man inte har varit nöjd. Jag vill påstå att det har varit en stor injektion för mycket av kommunal vård att det har kommit fram nya metoder. Det tror jag är bra.

Men får Vänsterpartiet styra, då ska valfriheten bort. Då blir det aldrig fråga om några vinster över huvud taget.

Jag tycker också att ni ska precisera om det är tillåtet att göra vinster på till exempel boende och mediciner, när det inte ska vara det på vård. Någon ordning måste det vara också på Vänsterpartiets skattepolitik. Är ni emot vinster inom vård och skola och så vidare?

Herr talman! Det måste bli ordning på Vänsterpartiets skattepolitik. Det ska bli ett nöje att ta hand om de motioner som ni har väckt om just denna fråga. Sedan ska vi se om man får göra vinster på boendet i kommunala bolag i Uppsala. Det tycker jag är en mycket intressant fråga, och den ska jag väcka då.

(Applåder)

(TALMANNEN: Jag upplever att de frågor som ställdes i det senaste anförandet var retoriska och därmed inte ger rätt till ytterligare replik.)

Anf. 18 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Herr talman! Ja, det var mycket retorik rent allmänt sett från Gunnar Andrén sida, som vanligt. Jag brukar uppskatta de exposéer över både historia och skattesystem som vi brukar få, och jag ska kommentera något av det som Gunnar Andrén tog upp i sitt anförande.

För det första håller jag med om att det är beklagligt att man som reservant i ett ärende inte har möjlighet att ställa hela den majoritet till svars som kommer att rösta på utskottets förslag, så jag håller med om kritiken mot Sverigedemokraterna.

En annan sak som Gunnar Andrén pratade om men som inte direkt har med skatteförfarandet att göra är de riskkapitalbolag som tjänar stora pengar – välfärdens marodörer, som Gunnar Andrén kallade dem, vilket man kan hålla med om.

Men det går naturligtvis att göra en poäng i just detta ärende: Här finns inte något som helst förslag som skulle kunna komma till rätta med den problematiken. Man får inte – när Gunnar Andrén har använt sin retorik här i talarstolen – tro att det på något sätt skulle komma till rätta med problematiken.

Tvärtom kommer man under ganska lång tid att kunna fortsätta med dessa upplägg, men den takt som regeringen har på sitt lagstiftningsarbete, så där finns det mer att önska.

Den tredje punkten – som verkligen har med saken att göra – är detta med skattenämnderna. Gunnar Andrén sade att vi vill ha dem kvar, men det stämmer inte. Vi accepterar att de försvinner. Vi tycker att det kan finnas skäl till det, och Gunnar Andrén redogjorde för en del av dem.

Däremot tycker vi att det är viktigt att lagreglera insynen i Skatteverket och andra myndigheter. Det är ju inte bara på det här området som regeringen har sett till att vi har fått mer av en ämbetsmannastat än en stat där vi har inflytande från både folkvalda och medborgare.

Anf. 19 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Herr talman! Tack för det! Det är alltid trevligt att debattera med Fredrik Olovsson. Jag försöker alltid nå upp till hans retoriska höjder. Det är inte alltid helt lätt, men jag försöker.

Det är riktigt att det inte finns några nya förslag beträffande skatteförfarandelagen och riskkapitalbolagen. Om jag har gett intryck av det ber jag om ursäkt.

Däremot har jag sagt att detta kommer att rättas till. Så sent som 2009 eller 2010 infördes det starka begränsningar när det gällde svenskägda bolag i utlandet som gjorde stora ränteavdrag. Nu handlar det om det omvända: Det är utländska bolag som köper svenska bolag. Även det hålet måste vi täppa till.

Det är vad jag kallar välfärdens marodörer, som utnyttjar de kryphål som man hittar i skatteförfarandelagstiftningen och framför allt i företagsbeskattningslagen.

Detta, Fredrik Olovsson, är något som ni inte gjorde något åt, och jag tror inte heller att frågan var aktuell då, utan det är sådant som kommer upp efter hand. Det är säkert inte sista gången vi upptäcker någon som kommer att hitta på nya, fiffiga sätt att komma undan skatt.

Men i fråga om den här regeringen och den tidigare regeringen finns det på den här punkten egentligen inga meningsmotsättningar, utan detta ska stoppas, av det etiska skälet att vi och ni tycker och hela svenska folket tycker att detta är otillbörlig verksamhet och ska stoppas. Det är bra att vi är ense om det.

Sedan får jag återkomma till detta med intressenterna, för jag ser, herr talman, att min talartid snart är slut.

Anf. 20 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Herr talman! Gunnar Andrén klargör att någonting mot välfärdens marodörer, riskkapitalbolag i välfärden, gör man inte i det här betänkan-det. Det är synd, för jag hade nästan hellre fattat beslut om det i dag än om den här frågan därför att det naturligtvis är en viktig fråga.

Jag och naturligtvis också andra är kritiska till att regeringen är ganska långsam i sitt lagstiftningsarbete. Man kommer inte på ganska lång tid att komma till rätta med den här problematiken med det som Anders Borg har sagt hittills. Vi får hoppas att han kan säga någonting annat när han kommer till oss i skatteutskottet inom kort.

Prot. 2011/12:32
17 november

*Skatteförfarandet och
Följdändringar
med anledning av
införandet av
skatteförfarandelagen*

Jag vill också säga en sak om det förra replikskiftet med Jacob Johnsson. Där hävdade Gunnar Andrén att det här med riskkapitalavdrag och räntesnurror borde man ha fixat mycket tidigare. Då ska det väl ändå tydliggöras att det blev en stor fråga i samband med ett rättsutslag i dåvarande Regeringsrätten. Det fanns faktiskt ingen som kunde veta att det skulle gå på det här sättet. Det är ganska osjyst av Gunnar Andrén att påstå att det här borde ha varit gjort för sex sju åtta år sedan, för då var problemet inte uppmärksammat på det sättet och inte så akut.

Sedan ser jag fram emot att få höra varför man inte bör lagfästa medborgarnas och allmänhetens insyn i Skatteverket på det sätt som vi har föreslagit, nu när skattenämnderna avskaffas.

Anf. 21 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik:

Herr talman! Det är på det sättet att väldigt många frågor blir nya. Pär Nuder kände väl inte till räntesnurrorna när han skrev direktiven. Han kände inte heller till den omvända räntesnurrorna som vi ser nu. Och jag har full förståelse för att Pär Nuder inte tog med detta i direktivet, för det är ett nytt kryphål som har kommit upp.

Fredrik Olofsson har alldeles rätt i att ett svenskt stort investmentföretag ägt av Handelsbankensfären försökte göra detta. Sedan blev det utslag i dåvarande Regeringsrätten, och då måste man göra någonting åt detta. På samma sätt är det nu, att det finns ett nytt upplägg, och då måste man göra någonting åt detta. Men det är ofta så i lagstiftningsarbetet att sådant här är väldigt svårt att förutse. Man skulle kunna säga: Varför använder vi inte generalklausulen? Men den är för tandlös. Det ser vi nu. Vi kommer inte att kunna stoppa det här, utan det behövs en särskild lagstiftning som tar sikte på hur de här uppläggen görs.

Sedan var det detta om lagstiftning och om hur intressentverksamheter ska gå till. Vi är överens om att en metod har varit att ta bort skattenämnderna. Sedan kan man naturligtvis diskutera hur insynen i Skatteverket ska ske. Men i huvudsak är jag i grund och botten, och det tror jag att många är, skeptisk till att starka intresseorganisationer, Skattebetalarnas förening eller någon annan, skulle ha särskild insyn och särskilda gräddfiler. Då kommer frågan: Ska det vara politiker som är valda att sitta i Skatteverkets styrelse? Det finns ingen definitiv sanning i de här frågorna. Vi får väl se hur det nuvarande systemet fungerar.

Jag tycker dock, herr talman, att det som heter intressetrådet har fungerat väl under senare tid och också det som kom 2007, nämligen insynsrådet. Vi får se om det här blir det slutliga beskedet i den här frågan.

Anf. 22 KARIN NILSSON (C):

Herr talman! Jag känner att det som vi pratar om i dag är lite av en julafton. Här finns godbitar som jag har sett fram emot länge. Jag är faktiskt lite förvånad över det replikskifte som var här nu och en debatt med höjda tonlägen, för den proposition som vi debatterar i dagens betänkande handlar främst om en ny paketering av en rad redan befintliga lagar. Ni hörde Gunnar Andrén räkna upp dem i inledningen av sitt anförande.

Den tidigare rätt spretiga lagstiftningen samlas nu i skatteförfarandelagen. Det finns givetvis stora fördelar med samordning och samskrivning så att det inte förekommer parallella regelverk eller lagar som kolliderar med varandra.

Sammanläggningen i sig bör kunna leda till förenklingar för den skattskyldige och minskningar av den administrativa bördan. Det finns dessutom en hel rad nya förslag i propositionen med avsikt att förenkla.

Finansdepartementet har som bekant en stor del kvar att göra för att nå upp till målet om regelförenklingar för företag, och detta är definitivt ett led i arbetet för att nå målet.

Herr talman! Jag är också glad över att betänkandet och debatten som vi har här i dag i huvudsak har ett annat fokus än vi i skatteutskottet tidigare har haft här i kammaren när det har handlat om företagsbeskattning. Jag har ansett att många av ledamöterna varit alltför låsta vid tal om förstärkta åtgärder för att komma åt skattefusk och minska skatteundandragande, vilket givetvis är viktigt för trovärdigheten för en fungerande skattelagstiftning, men att man i sammanhanget glömt bort skattebetalarnas perspektiv. Det har verkat som att vi bara har brytt oss om skattepengar från företag när de inte kommit in. Företagarna levererar in stora delar av landets skatteintäkter. Det är de som investerar i framtidens jobb och måste givetvis behandlas rättvist och med rättssäkerhet.

Jag har flera år motionerat om rättssäkerhet för företagare under den allmänna motionstiden, så även i år. Därför är jag alldeles extra glad över regeringens insikt att det finns en hel del kvar att önska vad det gäller nuvarande lagstiftning och att de därför sagt sig vilja tillsätta en fördjupad utredning inom fem delområden vad gäller rättssäkerhet för skattebetalare.

I propositionen föreslår regeringen bland annat utredningar angående skattetillägg, tredjemannarevision och ersättning till ombud. Systemet för skattetillägg och skattebrott ska granskas ur ett rättssäkerhetsperspektiv och nivåerna, 60, 40, 20 procent, för tillägget ska analyseras. Den som får ett skattetillägg som påföljd ska inte dessutom kunna dömas till en annan straffpåföljd. Det är meningen att man ska komma bort från dubbelbestrafningen.

Utredningen om tredjemannarevision ska reglera i vilken mån Skatteverket ska kunna gå in och begära in uppgifter från tredje part, det misstänkta företagets kunder och leverantörer. En sådan åtgärd kan påtagligt skada ett företags affärsrelationer och bör göras med yttersta försiktighet och endast vid hög grad av misstanke om allvarligt brott.

Vad gäller ersättning till rättsligt ombud i en skatteprocess är det helt otroligt att vi fram till i dag har en lagstiftning där myndigheten som utgör ena parten i en domstolsprövning är den som avgör om pengar ska beviljas för ett ombud för den misstänkte, alltså den andra parten.

Herr talman! Dessutom känner jag mig väl till mods med att regeringen lyssnat på de mindre företagarnas företrädare och gett oss ett löfte om att de ska ansöka hos EU om undantag vad gäller tidpunkten för att deklarerera moms. Där skiljer jag mig från s-företrädare som inte litar på att det här ska bli gjort. Jag litar fullständigt på att det här blir gjort.

Prot. 2011/12:32
17 november

*Skatteförfarandet och
Följdändringar
med anledning av
införandet av
skatteförfarandelagen*

EU-reglerna om en slutlig momsredovisning senast den 26 februari berör nästan en halv miljon småföretagare som har haft möjlighet att göra sin momsredovisning i samband med skattedeklarationen. EU:s regler skulle komma att gälla tidigast den 26 februari 2012, alltså först skatteåret 2013, så det bör finnas tid att få den frågan prövad och åtgärdad i god tid innan dess.

Min önskan är att momsredovisningen givetvis ska kunna fortsätta göras som i dag eller att tidpunkten åtminstone flyttas fram några månader för att underlätta möjligheten att samordna slutredovisning av moms med bokslut och skattedeklaration.

Herr talman! När vi i mars debatterade ett motionsbetänkande om taxering, skattebetalning och folkbokföring, där jag själv hade en motion om rättssäkerhet för företagare, hänvisade jag till just den här propositionen som vi då väntade på, skatteförfarandelagen. Genom regeringens initiativ att ytterligare utreda rättssäkerheten i lagstiftningen känner jag att jag fått mina motioner tillgodosedda, även om de vid de aktuella tillfällena givetvis avslogs som alla andra motioner.

Nu önskar jag bara en bra uppföljning av tolkningen och tillämpningen så att det blir en bra handläggning på alla landets skattekontor. Nu är lagstiftningen, ”hårdvaran”, på väg att ta plats. Nu återstår ”mjukvaran”.

Jag har under mina år som riksdagsledamot träffat företagare som ifrågasatt Skatteverkets attityd mot dem. De har känt sig misstänkta utan att de haft en aning om vad de har misstänkts för.

För att skattemoralen ska upprätthållas är det självklart viktigt att ärliga företagare ska slippa att konkurrera med oärliga skattesmitare. Men det är också viktigt att hitta en balans i hanteringen av företagare i jakten på uppsåtligt skattefuskande.

Att försöka få rätt mot en statlig myndighet är ofta en komplicerad, kostsam och tidsödande process som definitivt inte underlättas av att beviskravet för skattebrott ligger på lägsta nivå, skäligen misstänkt.

Den 10 maj deltog jag i en föreläsning anordnad av Stockholms Nämndemannaförening och lyssnade på Roger Persson Österman som doktorerat i skatterätt och jobbar som skatteadvokat på Ernst & Young.

Roger har skrivit en rapport om hur Skatteverket skapar olika skatteplaneringsscenarier och sedan letar efter företag som de misstänker kan passa in i denna mall och hur låga beviskrav Skatteverkets handläggare tillämpar för sina teoretiska modeller för att de ska anse det befogat att inleda en hårdhänt granskning av ett företag.

Ett av de exempel som Roger beskrev känner jag helt och hållet igen från Elias Melkis bok *När Skatteverket anfaller*. Elias fick slutligen rätt mot Skatteverket, men det höll på att kosta honom företaget.

Den 17 maj besökte skatteutskottet Riksrevisionen. Jag tog då upp denna problematik och tipsade även om Roger Persson Östermans rapport.

Jag vet att Riksrevisionen har en pågående granskning av Skatteverkets åtgärder för att minska skattefelet för företag, och jag hoppas att även beviskraven i skatteprocesser, tillämpningen av lagar och skattehandläggarnas personliga ansvar och attityder mot företagare kan bli föremål för denna granskning.

Herr talman! Utifrån dessa förhoppningar om en mycket mer rätts-säker framtid för landets företagare yrkar jag bifall till propositionen och avslag på motionerna.

Anf. 23 LARS GUSTAFSSON (KD):

Herr talman! Precis som Gunnar Andrén tog upp är det viktigt att komma ihåg att skattefrågan består av två delar, skatteregler och skatteförfarande. Båda måste vara transparenta. Det är viktigt att man kan se vilka konsekvenser det blir när man träffas av en skatt och vad som händer i hanteringen. Därför är dubbelbestraffning ganska allvarligt. Det blir rättsosäkert för den enskilde om man inte har insyn i detta.

Skattebetalare är ofta i underläge gentemot Skatteverket. De som har duktiga rådgivare kan ibland få mer rätt enligt skattereglerna än dem som inte har denna förmån. Man kan därför fundera på hur man kan öka skattemedvetandet och kunskapen om vilka rättigheter skattebetalare har.

Som vi hörde i föregående inlägg är det ett omfattande lagstiftningsarbete vi gör med skatteförfarandelagen. Propositionen är omfattande och diger, och alla håller med om att den är nödvändig. Att man kan uppdatera tidigare lagar och samla dem på ett rationellt sätt ökar också rättssäkerheten. Det blir enklare att applicera regelverket när det blir tydligare, och man slipper onödiga dubbelregleringar.

Förutom rent tekniska överföringar finns förslag som innebär de förändringar som har diskuterats. Exempel på detta är deklarationer och momsredovisning. Den nuvarande deklarationstidpunkten den 2 maj ska ersättas med fyra tidpunkter som man delvis själv kan välja.

Tidpunkten för momsredovisning, som tidigare debatterats, ska tidigareläggas till slutet av den andra månaden. Detta kan medföra merarbete och viss komplikation för en del mindre företag, för när det föreligger osäkerhet om underlaget och alla transaktioner inte är klara kan man behöva ompröva slutresultatet.

Detta hindras av ett EU-krav, och redan nu bryter vi delvis mot EU-kravet genom att vi förlängt möjligheten att redovisa det. Det är därför viktigt att regeringen tar tag i detta så att man får åtgärdat det och slipper ha dubbla deklarationer.

För nyetablerade företag är vartenda krångel ett problem. Vi vill att fler ska starta företag, och man ska inte hindras av att man upplever att det finns risk för krånglighet.

Vi införde andra regler för F-skattsedel eftersom det har funnits problem. Jag som suttit länge i kammaren har hört skrämmande exempel på hur det har tagit väldigt lång tid för somliga att få F-skattsedel. Därför underlättade regeringen det. Det innebär dock inte att man inte kan göra en uppföljning och titta på om det finns excesser eller missbruk. Det kommer att finnas missbruk så länge det finns människor, för alla människor är ofullkomliga – en del har bara inte upptäckt det.

Herr talman! En annan förändring är att skattenämnderna tas bort och överförs till Skatteverket. Gunnar Andrén resonerade klokt kring detta, så jag behöver inte ta upp det mer. Vi ska dock komma ihåg att vi har ett insynsråd för Skatteverket där partirepresentanter från kammaren deltar. Där kan man kräva att få fram uppgifter om det blir otydligheter och problem. Jag sitter själv i insynsrådet för Migrationsverket, och det är lätt

Prot. 2011/12:32
17 november

*Skatteförfarandet och
Följdändringar
med anledning av
införandet av
skatteförfarandelagen*

att påverka och få klarhet i frågor. Man lyssnar. Jag räknar med att Skatteverket lyssnar lika mycket som Migrationsverket.

Det har varit en lång serie problem med skattetilläggen. Det har varit ganska godtyckligt vad som ska generera ett skattetillägg och vad som inte ska göra det. Har man drabbats av det är det nästan ogörligt att få rätt om man inte orkar med hela processen med jurister. Därför är det bra att vi får väck en sak som är en juridisk anomali, nämligen dubbelbestraffning. I övriga rättsväsendet förekommer det inte att man kan bli straffad för samma sak två gånger.

Det är viktigt att som Skatteverket ha till policy att i första hand uppmuntra och understödja människor att göra rätt från början. Det är först i andra eller tredje hand som de rättsliga åtgärderna ska komma in, givetvis för att förhindra missbruk och brott. Detta framgångsrika förhållningssätt har gett Skatteverket dess goda renommé som en av de mest serviceinriktade myndigheterna i Sverige. De har också fått ett erkännande från skattebetalarna då de hjälpt dem att komma rätt. Det är precis så man ska arbeta.

Vad gäller övriga frågor täcker utskottets bedömning väl in svaren på dem. Det finns inget att tillägga. Det är ett gott och ganska enligt förslag, och det tycker Kristdemokraterna är bra. Jag yrkar bifall till utskottets förslag och avslag på reservationerna.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 11 §.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.17 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

Frågestund

10 § Frågestund

Anf. 24 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Jag hälsar statsråden välkomna fram.

Utbildningsminister Jan Björklund besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt ansvarsområde.

Risikapitalbolag i äldreomsorgen

Anf. 25 YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! En stor majoritet av de största koncernerna inom vård, skola och omsorg ägs som vi vet av riskkapitalbolag – så också Carema, som är ett av de företag som har uppmärksamats allra mest under den

senaste tiden. Det ägs av ett riskkapitalbolag baserat i skatteparadiset Jersey.

Riskkapitalbolagens själva affärsidé är att man går in i ett kortsiktigt ägande och förväntar sig en stor värdeökning. Man förväntar sig sedan att kunna sälja bolaget vidare till betydande vinst.

Vi kunde i vintras läsa i Svenska Dagbladet om vårdbolagen Aleris, Carema, Frösunda LSS och Attendo som alla är verksamma i Sverige och som alla har bytt ägare de senaste åren med vinster på mellan 100 och över 400 procent när de sålde vidare till nya ägare. Vinsterna i bara dessa bolag uppgår till totalt 7,2 miljarder.

Det är uppenbart att den risk som riskkapitalbolagen löper är mycket liten eller obefintlig samtidigt som de som vårdas löper betydande risk.

Min fråga till utbildningsministern, som svarar på allmänpolitiska frågor, är: Varför ska en sjuk och skör gammal människa behöva ta en större risk att utsättas för vanvård och bli liggande i nedkissade blöjor eller uppleva att ingen kommer när man larmar än den risk som de så kallade riskkapitalbolagen tar?

Anf. 26 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Jag tror att rapporteringen den senaste veckan har upprört oss alla. Enskilda människor har hamnat i kläm och lidit – det råder ingen tvekan om det.

Med jämna mellanrum kommer denna typ av rapporter, som blir stora i massmedierna av naturliga skäl och med rätta. Ibland gäller det enskilda utövare, och ibland gäller det kommunala äldreboenden – hör och häpna!

För oss är det centralt att ingen människa ska behöva vara rädd att bli gammal. Vården ska ha mycket god kvalitet. De regler som gäller för att dessa företag har kunnat etablera sig är desamma som gällde när Ylva Johansson satt i regeringen. Men det är helt uppenbart att reglerna behöver skärpas och göras strängare. Regeringen har denna vecka aviserat en lång rad åtgärder utöver dem som tidigare har vidtagits. När vi har utrett dessa förslag, bland annat om att strama åt skattereglerna med räntesnurror och annat som gör det lönsamt att placera sig i skatteparadis, och återkommer till riksdagen hoppas jag att vi kan uppnå en bred majoritet och samsyn på att skärpa dessa regler.

Anf. 27 YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Sanningen är att regeringen inte har varit beredd att lagstifta om utbildningen och kompetensen hos dem som arbetar i vård och omsorg. Man har inte varit beredd att lagstifta om meddelarskydd för dem som arbetar inom privat driven välfärd. Man har inte varit beredd att ta fram riktlinjer för bemanning och kvalitet i vården och omsorgen.

Däremot har man aviserat i budgetpropositionen att man är beredd att lagstifta om att tvinga alla kommuner att anlita privata utförare inom vård och omsorg.

Min fråga kvarstår: Varför ska en sjuk, gammal och skör människa behöva ta en större risk att utsättas för vanvård eller bristande omsorg än den risk som de så kallade riskkapitalbolagen löper i en verksamhet som har obefintlig risk för deras räkning?

Prot. 2011/12:32
17 november

Frågestund

Anf. 28 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Jag får en stark känsla av att trots att Ylva Johanssons regering och denna regering har varit helt överens om de regler som ska gälla försöker Ylva Johansson nu inte i första hand att tänka på de äldsta. Hon försöker i stället skapa partipolitisk polemik om detta. Vi har ju varit helt överens om reglerna!

Vi är beredda att skärpa reglerna, och jag hoppas att vi kan nå samsyn om det. Självfallet ska äldreomsorgen ha högsta möjliga tänkbara kvalitet.

När det gäller frågan om meddelarskydd, som Ylva Johansson nu tog upp i sin andra fråga, vill jag bara säga att vi nu sätter i gång en ny utredning om denna fråga. Vi gör det inte med anledning av detta, utan vi aviserade det redan i våras som en del av överenskommelsen mellan regeringen, Socialdemokraterna och Miljöpartiet om friskolefrågan. Det handlar om meddelarskydd i offentlig sektor.

Detta utreddes även av den förra regeringen. 2001 utredde Ylva Johanssons regering frågan om meddelarskydd. Men man lade det i skrivbordslådan för man tyckte att det var för komplicerat. Varför gick ni inte vidare om det var så viktigt? Det är viktigt, men det är också komplicerat. Sedan ett halvår har vi aviserat att vi ska dra frågan på nytt ett varv för att försöka hitta en lösning på den. Ju mer verksamhet som bedrivs i enskild regi, desto mer behöver de regler som gäller till exempel meddelarskydd tillämpas på dessa företag.

Yrkeshögskolan

Anf. 29 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Nyamko Sabuni. Alliansens satsningar på yrkeshögskolan är synnerligen lyckad. Över 80 procent av utbildningsdeltagarna får arbete eller startar företag efter avslutad utbildning. I dag kom en rapport från Myndigheten för yrkeshögskolan som visar att var femte studerande som antogs till någon utbildning inom yrkeshögskolan hade utländsk bakgrund. Det är en högre andel än inom någon annan eftergymnasial utbildningsform. Det visar att yrkeshögskolan också är en viktig pusselbit för en framgångsrik integration.

Sedan 2006 har yrkeshögskolan byggts ut kraftigt. Trots detta har man lyckats värna en hög kvalitet och erbjuda adekvata utbildningar som leder till arbete. I år är antalet ansökningar om att anordna utbildningar inom yrkeshögskolan större än någonsin. För kommande år föreslår regeringen också en ytterligare utbyggnad.

Jag vill fråga statsrådet om hon ser någon möjlighet i framtiden till en ytterligare utbyggnad av yrkeshögskolan utan att detta äventyrar kvaliteten och effektiviteten i utbildningarna.

Anf. 30 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Fru talman! Precis som Jan Ericson beskriver är yrkeshögskolans utbildningar framgångsrika för människor som vill och behöver komma ut på arbetsmarknaden. Det beror på att yrkeshögskolans utbildningar tar hänsyn till den efterfrågan som finns på arbetsmarknaden. Det betyder att det blir snabba puckar och bedömningar utifrån vad Arbetsförmedlingen,

Statistiska centralbyrån och aktörerna på arbetsmarknaden säger att man behöver.

Det är klart att yrkesutbildningar precis som annan vuxenutbildning hela tiden relaterar till efterfrågan på arbetsmarknaden, vilket betyder att vissa år kommer den att behöva utökas och vissa år kan antalet platser behöva minskas. Men utgångspunkten ska vara att vi ska ha de utbildningar som arbetsmarknaden efterfrågar.

Anf. 31 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret.

När jag har varit ute och besökt utbildningar inom yrkeshögskolan har jag slagits av den stolthet som personalen känner. Man märker också att eleverna är nöjda med sin utbildning.

Men det finns en sak som utbildningsanordnarna har framfört. De tycker att ansökningsförfarandet för att starta nya utbildningar ibland känns lite väl komplicerat. Samtidigt är det viktigt att vi värnar kvaliteten i utbildningarna.

Ser statsrådet någon möjlighet att förenkla ansökningsförfarandet utan att det riskerar att påverka kvaliteten negativt?

Anf. 32 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Fru talman! Jag vet att man inom yrkeshögskolan den senaste tiden har arbetat mycket för att komma i kontakt med yrkesutbildningsanordnarna och diskutera hur de upplever myndighetens arbete, bland annat med ansökningsförfaranden. Tanken och syftet med dessa möten är just att se vad vi kan lära, förenkla och förbättra.

Jag är övertygad om att den kunskap som aktörerna och myndigheten utbyter kan leda till effektivitet, bättre samarbete och kanske också förenklade regelverk. Exakt vad detta är är ingenting jag kan ge svar på i dag. Men jag vet att yrkeshögskolan jobbar så.

Vattenfall och Tysklands beslut om kärnkraftsavveckling

Anf. 33 PER BOLUND (MP):

Fru talman! Min fråga vänder sig till finansmarknadsminister Peter Norman som också ha ansvaret i regeringen för statliga bolag.

Det handlar om Vattenfall, som nu enligt uppgifter i flera olika medier planerar att gå in med en stämningsansökan mot tyska staten i en skiljedomstol i New York. Syftet är att få ersättning för att den tyska staten har fattat beslut om att avveckla kärnkraften.

I och med att Vattenfall är ett statligt ägt bolag anser vi att det finns risk att det blir politiska komplikationer av denna frågeställning. Den svenska regeringen har ju varit ute och uttryckt skarp kritik mot det tyska beslutet att avveckla kärnkraften, och nu går alltså det statliga bolaget in och ställer krav på tyska staten med anledning av beslutet.

Min fråga till ministern är: Anser ministern att det är rimligt att en stat via sitt energibolag går in och genom rättsprocesser försöker påverka ett annat lands energipolitik?

Prot. 2011/12:32

17 november

Frågestund

Anf. 34 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Det enkla svaret på frågan är: Ja, jag tycker att det är rimligt. Vi har diskuterat frågan noga både på departementet och med Vattenfalls styrelse och ledning. Vi har kommit fram till att det är rimligt att bolaget självt får ta hand om den frågan. Vi har också säkerställt hos de tyska myndigheterna att detta kommer att uppfattas som en bolagsfråga och inte som en utrikespolitisk fråga från Sveriges sida. Ja, det är rimligt att Vattenfall gör den bedömningen självt. Vattenfall kommer att få stora avbräck i sina intäkter på grund av det tyska beslutet, och det får tas upp i lämplig rättslig instans.

Anf. 35 PER BOLUND (MP):

Fru talman! Jag förvånas lite över finansmarknadsministrarnas svar. Jag tycker att det rimliga är att man i mellanstatliga förhållanden, som detta ändå i ganska stor utsträckning är, försöker att lösa detta med dialog och diskussioner. I det här fallet har Vattenfall inte för första gången utan för andra gången gått till skiljedomstol i New York. Förra gången handlade det om ett kolkraftverk, Moorburg i Hamburg, där man också stämde den tyska staten. Vi vet inte vad resultatet blev, men till slut löstes frågan mellan parterna.

I och med att den svenska regeringen har gått in och tagit aktiv ställning i den här frågan och varit mycket kritisk mot beslutet att avveckla kärnkraften, vilket åtminstone har förvånat oss i Miljöpartiet, tycker vi att det är särskilt känsligt när den svenska statens bolag sedan går in och ställer ekonomiska krav på den tyska staten eftersom det ändå är ett demokratiskt fattat beslut.

Jag vill ställa en följdfråga till ministern: Anser ministern att det är lika acceptabelt och lika välkommet om ett annat lands energibolag stämmer den svenska staten i en domstol i ett tredje land efter ett beslut som vi har fattat i den här kammaren?

Anf. 36 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! För det första är det ingen mellanstatlig fråga, utan det är en fråga mellan bolaget Vattenfall och den tyska staten. Vattenfall är ett publikt bolag. Det må så vara att staten äger 100 procent av aktierna, men till exempel obligationslån som Vattenfall har ägs av privata investerare likväl som eventuellt även av statliga aktörer.

Därför är det rimligt att Vattenfall som ett vinstgivande bolag, när de får ett kraftigt avbräck i sina inkomstflöden, agerar som man skulle ha gjort om man hade haft vilken ägandeform som helst.

Jag tror att jag får återkomma till att diskutera Per Bolunds fråga den dagen den blir aktuell.

Reglerna för extern revision

Anf. 37 CARL B HAMILTON (FP):

Fru talman! Min fråga riktar sig också till Peter Norman. I efterspelet till att man drog in tillståndet för HQ Bank undrar man vad revisorn gjorde i sammanhanget. Det visade sig att han inte hade sett den stora elefanten i rummet, nämligen att det fanns en felvärderad värdepap-

persportfölj på mellan 600 och 800 miljoner. Han hade över huvud taget inte tagit hänsyn till den vid sin revision. Sedan blev det på något sätt ännu värre när den här personen mer eller mindre blev frikänd i Revisorsnämnden.

Vi har alltså en situation där det som är centralt för en fungerande marknadsekonomi, nämligen den externa revisionen, inte fungerar i Sverige. Om man har att göra med ett företag och tittar på räkenskaperna vet man inte om de över huvud taget är rättvisande eller inte.

Vad tänker ministern göra åt detta?

Anf. 38 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Jag håller med Carl B Hamilton om att revisionen är en hörnsten i en fungerande marknadsekonomi. Det är viktigt att allmänhet och företag kan lita på revisionen i de bolag som revisionen utförs i. Om den inte utförs på ett tillfredsställande sätt kommer marknadsekonomin att erodera förr eller senare.

I den aktuella frågan har Revisorsnämnden nu gett ett utslag. Detta utslag är överklagat av HQ Banks aktieägare. Frågan kommer att tas upp i förvaltningsrätten. Därför tycker jag att det är lämpligt att avvakta med att vara alltför explicit och tydlig om efterföljderna i den frågan tills den dom som kommer har vunnit laga kraft.

Anf. 39 CARL B HAMILTON (FP):

Fru talman! Frågan är om man kan ha en sådan något avvaktande inställning. Det är mycket anmärkningsvärt att revisionsbranschen själv inte verkar riktigt medveten om betydelsen av sin egen verksamhet i en marknadsekonomi utan gräver ned sig i juridiskt finlir i stället för att agera så att den egna branschen får förtroende. Förtroende är A och O i sammanhanget om man ska kunna sluta kontrakt och luta sig mot revisionen.

Jag tror att det är otroligt viktigt att man är väldigt öppen och kanske i all enkelhet börjar förbereda sig på departementet för hur revisionens regelverk bör ändras och hur definitionen av det som kallas god redovisningssed ska förändras. Vi kan inte ha en situation där det som händer i HQ Bank upprepas. Då förlorar den externa revisionen sin uppgift. Den är mycket central och mycket viktig i en marknadsekonomi, och det är vi överens om.

Anf. 40 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Om vi lämnar HQ Bank för en stund håller jag med Carl B Hamilton. Vi har haft ett antal möten med revisorernas företrädare och kommit överens om ett antal saker med dem, till exempel en kraftigare rotation av revisionsbyråerna och att revisorerna ska yttra sig om den interna kontrollens ställning i bolagen. Jag har samma uppfattning som Carl B Hamilton, att vi behöver flytta fram positionerna. Vi behöver skarpere revisioner i de finansiella företagen än vad vi har i dag. Vi håller på med ett sådant arbete både på departementen och tillsammans med revisorernas organisation.

När vi får det slutliga utfallet av HQ Bank-ärendet kan vi gå vidare med frågan. Men generellt är jag helt överens med frågeställaren. Vi

behöver en vassare revision i de finansiella företagen för att upprätthålla förtroendet för den marknadsekonomi som vi annars är så stolta över.

Den svenska kärnkraften

Anf. 41 LARS ISOVAARA (SD):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till statsrådet Anna-Karin Hatt. Det råder osäkerhet om den långsiktiga energipolitiken. Är det någonting som svensk basindustri allra minst önskar sig så är det just osäkerhet om den framtida energipolitiken.

Det har diskuterats i medier även från regeringshåll hur energiöverenskommelsen 2009 egentligen ska tolkas. Enligt en tolkning innebär överenskommelsen att de nuvarande ägarna av kärnkraftverken i praktiken kan besluta om vem som ska bygga nya reaktorer.

Är det enligt statsrådets uppfattning lämpligt att låsa in kärnkraftsproduktionen i ett mer eller mindre monopolliknande tillstånd?

Anf. 42 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Fru talman! Tack för frågan, Lars Isovaara! Det stämmer att regeringen har slagit fast en långsiktig, tydlig och hållbar energipolitik där vi anger förutsättningarna och spelreglerna för hur olika energislag ska utvecklas framöver. Det viktigaste är att vi har angett tydliga spelregler för att få ett tredje förnybart ben att växa till i elproduktionen.

Sedan har vi också angett tydliga spelregler för vad som ska gälla för att man ska kunna göra ett kontrollerat generationsskifte i den svenska kärnkraften. En av de regler som vi anger i energiöverenskommelsen är att under ett tak av maximalt tio samtida svenska reaktorer är det möjligt att genomföra skiften av reaktorer på de platser där det i dag drivs kärnkraftverk.

Anf. 43 LARS ISOVAARA (SD):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret, men jag har noterat att det råder oro i den svenska elintensiva industrin. Det är nu hög tid att starta diskussionen om vad som ska hända efter den tidpunkt då de nuvarande reaktorerna kommer att läggas ned av rena åldersskäl. Tidpunkten kan tyckas avlägsen, men den är inte mer än 12, 13 eller 14 år borta. Besluten måste fattas långt innan dess.

Min följdfråga blir således: Kommer statsrådet att verka för att också andra aktörer än de nuvarande ägarna till kärnkraftverken ska kunna investera i ny svensk kärnkraft?

Anf. 44 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Fru talman! Den svenska energipolitiken bygger på långsiktiga, stabila spelregler och vilar också på de prognoser som har utarbetats. Från Energimyndighetens bedömningar vet vi att vi har en prognos om ett elöverskott bortåt 2020. Vi har en stabil och trygg elförsörjning i Sverige.

När det gäller de svenska reaktorerna och vilka som eventuellt skulle kunna vara med och investera i en ny reaktor i Sverige finns det ingenting i överenskommelsen som hindrar vare sig någon som i dag är reaktorrinnehavare och drivare av kärnkraftverk eller för den delen svensk bas-

industri från att vara med och investera i svensk kärnkraft. Däremot är det en fråga för affärsmässiga överenskommelser där det i så fall kommer att behöva ske förhandlingar mellan dem som i dag driver reaktorer och dem som eventuellt vill investera i nya reaktorer. Den typen av förhandlingar kan jag av lätt insedda skäl inte på förhand kommentera.

Prot. 2011/12:32
17 november

Frågestund

Kulturminnesvården

Anf. 45 BENGT BERG (V):

Fru talman! Den nya kulturminneslagen, vad ska den innehålla? Det var titeln på ett seminarium som jag var på häromdagen. Det var mycket intressant, och jag skulle vilja dryfta några saker med kulturministern.

Ambitionerna med kulturminnesvården kan vara av olika art. Det kan vara att visa Sverige som stormakt, kanske visa Sveriges egenart eller också vilja skapa förståelse för den förändring som vårt samhälle genomgått under en lång tidsperiod. Ett problem är att de stora världsarven och kulturmiljöer av riksintresse inte finns inskrivna i lagen och att världsarvskonventionen inte är implementerad i svensk lagstiftning. Varken stadshuset eller det vackra stadsbiblioteket är för övrigt byggnadsminnesförklarade, vilket man kan vara lite orolig för.

Jag undrar vad kulturministern tänker göra för att råda bot på detta och det mycket begränsade intresset för kulturminnesvården i stort.

Anf. 46 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Fru talman! Vi är många som är måna om kulturarvet och även om kulturminneslagen. Jag tror att Bengt Berg, som sitter i kulturutskottet, vet att det pågår en utredning under landshövding Eva Erikssons ledning. Utredningen arbetar med just kulturmiljöfrågorna och ska bli klar i början av 2012. Det handlar bland annat om ifall kulturminneslagen är anpassad för den tid vi lever i och hur kulturmiljöerna kan bli mer tillgängliga.

Sedan påminner Bengt Berg oss alla, även tv-tittarna, om att vi har 14 världsarv. Det finns dessutom flera miljöer, bland annat hälsingegårdarna, som gärna vill bli världskulturarv. Det är riktigt att vi skulle behöva göra dessa världsarv mer kända, kanske inte bara i Sverige utan också utomlands. Det är ett gemensamt arbete för många av oss, inte minst för våra institutioner. Det kan även gälla Riksantikvarieämbetet, Svenska institutet och våra kontakter med medier.

Anf. 47 BENGT BERG (V):

Fru talman! Jag skulle även vilja dryfta en annan sak. Det gäller en stor satsning på det så kallade kulturarvslyftet. Man ska på tre år satsa 800 miljoner på detta. Det är alltså ett väldigt viktigt och stort projekt. Enligt DIK-förbundets rundringning finns det runt om i landet stora farhågor om att man inte ska hinna med, att tidsplanen helt enkelt är för optimistisk. Det är dessutom, som det sägs, alarmerande låga tal för antalet jobb som nu ska finansieras på olika sätt. Det är dels stöd för arbetsmarknadsåtgärder, dels ska kulturarbetare få reguljära löner, inte bara lönebidrag.

Jag undrar hur den tidsmässiga synkroniseringen egentligen fungerar mellan kulturens och arbetsmarknadens departement.

Anf. 48 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Fru talman! Nu har vi talat så länge om kulturarvslyftet att vi nästan tror att det är klart. Budgeten är ännu inte spikad, men icke desto mindre har vi från departementet en fortlöpande dialog inte minst med Riksantikvarieämbetet, som kommer att hålla i en stor del av ansökningarna. Det finns enorma behov i kulturmiljöerna. Det handlar om digitalisering av fotografier och av arkiv men också om kulturmiljöer, vilket nu blir möjligt tack vare de 800 miljoner som kommer från Arbetsmarknadsdepartementet.

Vi är väl medvetna om att detta är ett arbete som behöver göras. Å andra sidan finns det erfarenheter bakåt i tiden, från Kulturarvs-IT och från arbetet med Access. Den här gången är satsningen möjlig inte bara för våra statliga institutioner och läns museer utan också för den ideella sektorn, inte minst den stora hembygdsrörelsen. Därför hoppas och tror jag att en stor del av arbetet redan är på gång i den meningen att man försöker se vad som behöver göras, hur vi ska forma en ansökan så att det inte ska behöva ta så lång tid att få i gång dessa. De är viktiga för många.

Undervisningen för elever med särskilda behov

Anf. 49 PER LODENIUS (C):

Fru talman! Jag vill ställa min fråga till utbildningsminister Jan Björklund.

Alla elever ska ha rätt att bli undervisade av kvalificerade lärare. Lärarlegitimationen är en bra och viktig reform och innebär bland annat att det blir tydligare vilka ämnen och årskurser en enskild lärare är behörig att undervisa i. Det innebär, särskilt i de högre årskurserna, att fler lärare kan komma att behövas för att undervisa en grupp eller en klass.

För vissa elever som har en utvecklingsstörning eller ett neuropsykiatriskt funktionshinder som autism eller Aspergers syndrom kan det vara viktigt, eller till och med avgörande, att de träffar endast ett fåtal personer under sin skoldag. Eleven klarar helt enkelt inte av att ha för många lärare.

Min fråga är om utbildningsministern anser att det finns risk för att det blir svårare för en skola att, utifrån de krav som ställs i och med lärarlegitimationens införande, ha anpassad undervisning för de elevgrupper som jag nämnt.

Anf. 50 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Reformen genomförs för att vi tror att elever når målen bättre – det gäller naturligtvis alla elever – om lärarna är välutbildade. Precis som frågan indikerar finns det elever som har andra typer av problem än rena inlärningsproblem. Inlärningsproblem blir ju en följd av att man har en utvecklingsstörning eller andra typer av diagnoser. Där kan

man behöva en skolmiljö och en undervisningsmiljö som är mer anpassad. Därför ger skollagen möjlighet för skolledningar att göra så.

För utvecklingsstörda elever finns en särskild skolform, nämligen särskolan, som står under helt andra bestämmelser.

När det gäller elever med andra svårigheter återinför vi nu i den nya skolan speciallärarna på bred front. Dessa lärare är specialutbildade för att utbilda och utveckla elever som har stora svårigheter.

Anf. 51 PER LODENIUS (C):

Fru talman! När man är lärare för elever med exempelvis Aspergers syndrom eller autism kan personkemin och den sociala biten vara minst lika viktig som ämneskunskaperna. Som jag ser det finns det nu risk för att det blir problem att rekrytera nya lärare till den gruppen just för att man kanske fokuserar mer på ämneskunskaperna.

Är utbildningsministern beredd att ta initiativ till en översyn av hur man kan förstärka möjligheten till en bra skola för elever med utvecklingsstörning eller neuropsykiatriska funktionshinder, som jag tog upp tidigare. Det är jättebra att speciallärarna återinförs, de är en mycket viktig del i det hela, men kan utbildningsministern se behovet av fler delar?

Anf. 52 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Om man kommer på nya kloka idéer tycker jag att man alltid ska vara beredd att pröva dem. Min bedömning för dagen är att även om man ska ha stor respekt för att undervisningssituationen och skolgången för den gruppen elever som frågeställaren talar om är komplex och utmanande är det huvudsakliga svaret på frågan ändå speciallärare. De är specialutbildade för att möta elever med dessa problem och kan då undervisa i ett eller många ämnen.

Vi ska dock alltid vara beredda att ytterligare förbättra och förfina regelverket. Syftet är ju att dessa elever ska få så bra skolgång som möjligt.

Engelskan i universitetsundervisningen

Anf. 53 YVONNE ANDERSSON (KD):

Fru talman! Jag har en fråga till utbildnings- och forskningsminister Jan Björklund.

Det har talats om att alltför få utländska studenter söker sig till Sverige nu när de får betala en avgift, precis som man gör och länge gjort i andra jämförbara länder. Jag har sökt anledningen till det och funnit att många lärosäten inte har en enda hel utbildning på engelska. Man kan knappast förvänta sig att en taiwanes ska komma hit och betala för en hel utbildning på svenska.

Vad tänker utbildningsministern göra åt detta?

Anf. 54 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Frågeställaren sätter fingret på en stor målkonflikt. Å ena sidan anser riksdagen, regeringen, staten i Sverige att högskolor och andra lärosäten ska ha mycket stor frihet att lägga upp verksamheter som de själva vill. Å andra sidan har frågeställaren identifierat ett problem

och efterlyser att jag ska gå in och styra så att just det problemet löses. Jag tänker inte göra någonting. Det är svaret. Det gäller på just den här punkten; på andra punkter gör jag en del.

Jag vet att högskolor och universitet funderar mycket på detta, på hur de ska göra sig attraktiva, i synnerhet de som haft ett tapp av utomeuropeiska studenter. Jag vet också att de är helt medvetna om problemet och diskuterar dessa frågor.

Vi har den ordningen, som jag tycker i grunden är bra, att det är frågor för lärosätena själva. Om jag gick in och styrde genom att säga att de ska ha 10 procent av undervisningen på engelska, eller något sådant, skulle det bara slå fel.

Anf. 55 YVONNE ANDERSSON (KD):

Fru talman! Jag tackar för svaret, det ska man ju göra, men jag måste ändå säga att utbildning på engelska också är bra för svenska studenter. Vi är en kunskapsnation, vi ska finnas långt framme, och våra svenska studenter vill många gånger ha en utbildning på engelska. De kan dessutom klara sig mycket bättre på den globala kunskapsmarknaden om de fått en bra bas.

Jag tror att det vore väldigt viktigt att man också ovanifrån på något sätt försökte stimulera översättning av kurser, kurslitteratur och annat till engelska. Det kan i sig innebära en liten kostnad. Jag har all respekt för att vi inte ska gå in och styra. Däremot tycker jag att det är viktigt att i debatten ta upp vikten av att vi också har våra utbildningar och inte bara enskilda kurser på engelska för både svenska och utländska studenter.

Anf. 56 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! I det senare inlägget från frågeställaren håller jag med om vartenda ord. Svenska är det ganska få i världen som förstår. Det är bara vi själva här. Det är viktigt att vi i Sverige som ett litet land är duktiga på främmande språk. Vi är i jämförelse rätt duktiga på engelska, med undantag för de nationer där man har engelska som modersmål. Det är i själva verket det undervisningsämne i svenskt skolväsen där eleverna når allra högst resultat. Vi är rätt duktiga på detta.

Jag tycker ofta att våra lärosäten ställer för låga krav. Man kan ha kurslitteratur på engelska i stället för svenska. Det ställer lite högre krav på studenterna, och det ger en mer internationell orientering. Jag delar helt uppfattningen från frågeställaren. På frågan om jag vill gå in och styra är svaret nej, men debatt vill jag gärna ha, och det har vi just nu.

Meddelarskyddet i skattefinansierad verksamhet

Anf. 57 PHIA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag har också en fråga till Jan Björklund, en allmänpolitisk sådan.

Att kunna påtala missförhållanden inom skattefinansierade verksamheter när det gäller vård, skola och omsorg är en viktig del av vår demokrati för insyn och granskning av kvaliteten i offentlig verksamhet. Men om verksamheten övergår i privat regi upphör meddelarskyddet för an-

ställda. Det är saklig grund för uppsägning att bryta mot lojalitetsplikten som anställda har mot sin arbetsgivare.

I flera år har vi socialdemokrater lagt fram förslag i riksdagen om att ge meddelarskydd till anställda i offentligt finansierade verksamheter i privat regi. Men alla förslag har avslagits av samtliga borgerliga partier i regeringen. Varför?

Prot. 2011/12:32

17 november

Frågestund

Anf. 58 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Jag antar att frågeställaren har noterat att regeringen i somras meddelade att vi nu tillsätter en utredning om meddelarskydd i den skattefinansierade välfärdssektorn gällande de företag som frågeställaren avser. Utredningen bedrivs inom Justitiedepartementet. Det är fullt möjligt att det krävs en grundlagsändring för att ändra lagen. Det är komplext.

Vår avsikt är precis det som frågeställaren säger. Mer och mer verksamhet som tidigare bedrevs av kommun och landsting bedrivs nu av privata utförare på uppdrag av kommun och landsting eller under pengsystem och så vidare. Vi säger att vi ska ha likvärdiga villkor mellan kommunala och fristående skolor, mellan kommunala och privata äldreboenden. Då bör också meddelarskyddet vara lika. Därför tillsätter vi denna utredning för att komma fram till ett förslag.

Det är dock komplicerat. Den socialdemokratiska regeringen utredde detta 2001 och kom fram till att det inte bör genomföras förändringar. Men vi ger oss inte. Vi tänker försöka på nytt.

Anf. 59 PHIA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag tackar för svaret. Ministern anser alltså att detta är en viktig fråga. Vi socialdemokrater har lagt fram förslag om detta, bland annat i konstitutionsutskottet. Det skulle kunna utredas i Yttrandefrihetskommittén. Men om vi nu är överens om att regeringen ska ta upp frågan, vilket vi välkomnar, varför väntar man då i ett halvår? Varför gör man det inte omgående när man ser att behovet är stort?

Anf. 60 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Vi är överens om att det bör ske. Sedan är frågan hur snabbt det kan ske och hur komplext det här är. Jag kan uppmana frågeställaren att ta del av det övervägande som Göran Perssons regering gjorde 2001. Frågeställaren kommer då att se hur komplext detta är. Det krävs förmodligen en grundlagsändring, vilket gör att det under inga förhållanden kan träda i kraft förrän efter nästa val. Det är så en grundlag ändras. Det är väldigt komplext, men vi tänker inte ge oss för att det är komplext, som den förra regeringen gjorde. Vi tänker försöka komma i mål med detta och genomföra en förändring därför att det är viktigt.

Missbrukarvården

Anf. 61 WILLIAM PETZÄLL (-):

Fru talman! Personer med beroendeproblematik har en svagare ställning än andra patientgrupper i form av sämre tillgänglighet och bemö-

tande, längre väntetider samt mindre möjlighet att i samråd med vårdgivare påverka sin egen behandling.

För personer som ingår i underhållsbehandling, med till exempel Metadon och Subutex, är detta en livsnödvändig medicin. Det är ingen drog, utan en medicin som gör att människor har möjlighet att återgå till ett fungerande normalt liv.

Men tyvärr har vi sett flera exempel på att patienter blivit ofrivilligt utskrivna från olika substitutionsbehandlingar utan att någon riskanalys gjorts. Detta har fått förödande konsekvenser för den enskilda patienten. Det har lett till självmord, att människor tagit överdoser och så vidare.

Är regeringen beredd att se över möjligheten att göra det tvingande för vården att göra en riskanalys vid ofrivillig utskrivning från underhållsbehandling och att i bedömningen ta hänsyn till vad som är bäst för patienten, precis som man gör inom alla andra vårdområden?

Anf. 62 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Jag tackar för frågan. Jag lyssnade noga, men ska uppriktigt säga att jag inte behärskar svaret på frågan. Jag får be att återkomma med ett svar efter kontakter med Socialdepartementet, som inte är företrätt vid denna frågestund, i stället för att försöka säga något här när jag inte är riktigt insatt i det hela.

Anf. 63 WILLIAM PETZÄLL (-):

Fru talman! Jag förstår att det här inte rör utbildningsministerns område, men han är ändå här och ställer upp för att svara på allmänpolitiska frågor, och då tycker jag att man kan kräva ett svar.

Det är trots allt så att människor blir ofrivilligt utskrivna utan att man gör någon som helst konsekvensanalys av vad det kommer att innebära för patienten. Ibland har detta resulterat i att människor dött eller till och med begått självmord. Det är givetvis väldigt allvarligt. Det finns inte något annat sammanhang där man drar in en livsnödvändig medicin för att en patient har gjort några felsteg.

Det är klart att vi på något sätt måste få ett svar på vad vi ska göra åt problemet. Det är en cynisk syn vi har på de här människorna. Det är människor som lider. Någonting måste göras. Jag kräver något slags svar.

Anf. 64 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Jag lovar att frågeställaren ska få ett svar. Vi ska ta reda på svaret på frågan och ge det lite mer välöversvägt.

När man är här för att svara på de breda frågorna om områden som de 20 ministrar som inte finns med här ansvarar för får man självklart vara beredd på att ta de flesta frågor. Men en del frågor är av den detaljeringsgraden att man får be att få återkomma. I detta fall är det så för min del.

Kultur för barn

Anf. 65 BORIANA ÅBERG (M):

Fru talman! Min fråga går till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth. Det finns barn som sällan eller aldrig får se en teaterföreställning eller besöka ett konstmuseum på grund av föräldrarnas brist på intresse, tid

eller pengar. Skolan har en viktig roll genom att se till att alla barn kommer i kontakt med kulturen och själva deltar i kreativa och skapande processer.

Vad gör regeringen för att kulturen ska vara en naturlig del av lärandet och för att utjämna barnens chanser till estetisk och kreativ kompetens?

Prot. 2011/12:32
17 november

Frågestund

Anf. 66 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Fru talman! Jag instämmer med Borianna Åberg – kultur är livsviktigt. Ska kulturen vara en självklarhet även när vi kommer högre upp i åren är det viktigt att man börjar med barnen.

Regeringen inledde för ungefär tre år sedan en satsning som heter Skapande skola. Det är ingen tillfällig satsning, utan den är permanent. Det handlar om att professionella kulturskapare går in i skolan och arbetar med lärarna för att eleverna tydligt, nu också från första klass, ska lära känna dansen, konsten, musiken och teatern kopplat direkt till skolarbetet. Denna satsning har tagits emot väldigt väl och i stort sett samtliga av landets kommuner har också sökt och fått pengar till att arbeta inom ramen för Skapande skola.

Det är en del. Jag får kanske återkomma i nästa inlägg till vad vi gör ytterligare.

Anf. 67 BORIANNA ÅBERG (M):

Fru talman! Jag har inga följdfrågor.

Anf. 68 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Fru talman! Nu när jag ändå står här: Därutöver kan man också från statens sida arbeta med våra övriga institutioner, museer, konserthus och andra, för att nå fram till barn och unga. Då är utbildning av pedagoger en viktig del.

Det här sker också nu i mycket högre grad än tidigare, och jag tror att ungefär en tredjedel av det stöd som staten betalar ut via Statens kulturråd går till just kultur till barn och unga. Det är också numera ett nationellt mål att kultur för barn och unga ska prioriteras. Jag är glad över att vi har kunnat göra detta, men jag skulle vilja göra ännu mer.

Läraryrket

Anf. 69 ANNIKA EKLUND (KD):

Fru talman! Jag har en fråga som riktar sig till statsrådet Jan Björklund, och den gäller söktrycket på läraryrket.

Allt pekar på att kompetenta lärare är den helt klart viktigaste faktorn för att våra barn och unga ska lyckas med sin skolgång, nå målen och helst mer än så. I dag ser vi att allt färre söker sig till läraryrket, och många av de mest uppskattade pedagogerna flyr yrket. Jag anser att detta är en av de största utmaningarna vi har att ta itu med för att säkra kvaliteten i svensk skola.

Jag vet att mycket är gjort när det gäller att höja statusen för lärarna genom lärarlegitimationen och kommande karriärmöjligheter, men jag undrar vad statsrådet ytterligare tänker göra för att öka läraryrkets status och attraktionskraft och därmed få de bästa studenterna att välja yrket.

Anf. 70 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Jag håller med om frågeställarens problembeskrivning, och jag skulle säga att det är en av Sveriges långsiktigt mest strategiska utmaningar. Om Sverige ska vara en lika framgångsrik nation i nästa generation som vi har varit hittills är skolan helt avgörande, och kvaliteten på skolan avgörs till sist av kvaliteten på lärarkåren.

Detta att vi har i genomsnitt en sökande per plats på våra lärarutbildningar i Sverige håller inte. Det innebär att man måste ta in i stort sett alla som söker oavsett deras lämplighet. Lärarkandidaternas resultat från deras egen skolgång är lägre i dag än det var för 20 år sedan. Under en 20-årsperiod har attraktionskraften sjunkit.

Det är en lång rad reformer på gång och ytterligare behövs: ny lärarutbildning, attraktivare karriärmöjligheter med högre löner kopplat till det, lärarlegitimation, allmänna skolpolitiska reformer och bättre studiedisciplin i skolan. Det kommer också att krävas att arbetsgivarna – kommunerna – förbättrar anställningsvillkoren. Det är alltså en lång rad åtgärder som behövs.

Anf. 71 ANNIKA ECLUND (KD):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret! Jag vill utvidga detta till att också gälla speciallärarutbildningen. Andelen barn med särskilda behov och med diagnoser ökar ju, och det finns stort behov av människor med specialpedagogisk kompetens på våra skolor. Samtidigt är det svårt att fylla platserna på det nya speciallärarprogrammet. Hur anser statsrådet att man ska kunna försörja skolorna med specialpedagogisk kompetens när dessa platser gapar tomma?

Anf. 72 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Speciallärare är en viktig yrkesgrupp i skolan. Den har varit nästan på väg att uttraderas sedan 1989 års beslut om att ta bort speciallärarna. De ansågs stigmatisera och peka ut elever. Så ser vi det inte längre. Vi vill ha speciallärare i skolan som hjälper de elever som har det svårast.

Speciallärare är en person som redan är vanlig lärare och som sedan vidareutbildar sig. Det betyder att det i praktiken blir kommunernas, arbetsgivarnas, sak att se till att personer skickas på dessa utbildningar. Det är kommunerna som är huvudman.

Frågeställaren och jag kan ha olika uppfattning om det kloka i att kommunerna är huvudman, men nu är det så, och det gör att det till sist är kommunerna som måste fixa detta. Får man inte i väg folk på dessa utbildningar med de villkor som finns måste man förbättra villkoren. Det är helt och hållet arbetsgivarnas och kommunernas ansvar att skicka folk på utbildning och att erbjuda villkor som gör att folk vill åka på utbildning. Det är väldigt lite vi kan göra från regeringens sida utöver att se till att det finns platser och utbildningar.

Anf. 73 HELEN PETTERSSON i Umeå (S):

Fru talman! Även min fråga går till statsrådet Björklund och är av allmän karaktär.

De riskbolag som äger en stor del av den privat drivna välfärden i Sverige är till sin natur ganska hemlighetsfulla. Exempelvis har Caremas ena ägare, Triton, knappt ens en hemsida. Det är krångligt att få fram klara uppgifter om ekonomi, vinster och skatteinbetalningar.

Mångfald i välfärden förutsätter att det ska vara lätt att jämföra de olika alternativen. I dag är det svårt att se hur människor kan göra ett informerat val när mycket av den relevanta informationen är hemlig. Offentlighetsprincipen gäller i dag inte privata utförare i välfärden, trots att de finansieras med skattemedel.

Vi socialdemokrater vill att offentlighetsprincipen ska gälla i all skattefinansierad verksamhet. Min fråga är: Tycker regeringen att offentlighetsprincipen ska gälla all skattefinansierad verksamhet, så att människor kan få den information de behöver för att kunna göra ett bra val?

Anf. 74 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Jag instämmer i flera av frågeställarens utgångspunkter. Medborgarna måste kunna jämföra och det ska vara transparent. Jag tycker att vi från politiskt håll, både den nuvarande regeringen och den tidigare, har varit för tandlösa när det gäller att ställa krav på den här typen av företag och utförare.

Jag är inte säker på att frågeställaren och hennes parti har grunnat igenom vad det skulle innebära att offentlighetsprincipen ska gälla privat verksamhet. Jag tror att de flesta skulle avråda från detta. Tidigare socialdemokratiska regeringar har aldrig ens en gång tagit i den frågan. Meddelarskydd är en sak, men offentlighetsprincipen finns ju för att vi folkvalda och allt offentligt ska kunna granskas. Så kan det aldrig vara i ett privat företag. Privata huvudmän kan aldrig avkrävas samma offentlighet som vi folkvalda politiker.

Ökad öppenhet, ökad genomskinlighet, ökad transparens, meddelarskydd och så vidare är den väg som vi måste gå. Vi borde naturligtvis från politiskt håll ha genomfört de här regelförändringarna för tio år sedan, men vi får göra dem nu i stället.

Anf. 75 HELEN PETTERSSON i Umeå (S):

Fru talman! Tack för svaret, statsrådet! Det är mycket som kanske skulle ha gjorts tidigare, men vi har ju möjlighet att göra det nu, så jag ser fram emot att det nu kommer att börja hända saker.

Affärshemligheten kan inte alltid stå över medborgarintresset. Det är inte vilka privata företag som helst som det handlar om, utan det är företag som till nästan största delen är finansierade av skattebetalarnas pengar. Då har skattebetalarna, anser vi, också rätt att veta hur deras pengar används. Eller menar statsrådet att den senaste tidens avslöjanden visar att allting funkar som det ska?

Frågestund

Anf. 76 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Det sistnämnda tror jag inte att jag har utstrålat för ett ögonblick. Tvärtom är vi från regeringens sida mycket kritiska mot de förhållanden som har avslöjats.

Här i salen ser jag bland andra Jabar Amin från Miljöpartiet. Socialdemokraterna, Miljöpartiet och regeringen gjorde i våras upp om att göra ett antal förändringar av den här typen på skolområdet. Nu är samma sak på gång på äldreomsorgsområdet, vilket har aviserats i veckan.

Det är lite olika villkor för olika områden, men vi behöver ökad insyn, strängare krav, ökad tillsyn och inspektion och också möjlighet att avbryta kontrakt, dra in tillstånd och allt vad det nu kan handla om i olika verksamheter. Det kräver naturligtvis insyn, tillsyn, öppenhet och transparens. Sedan måste man hitta en balans och ta hänsyn till att detta trots allt är privata aktörer och inte politiskt styrda aktörer.

Det finns legitima affärshemligheter som ett företag måste kunna skydda, inte gentemot staten men gentemot konkurrenten. Det måste man också beakta. Men den väg som frågeställaren vill gå, med ökad öppenhet, vill också regeringen gå.

Lagen om valfrihetssystem

Anf. 77 DÉSIRÉE LILJEVALL (S):

Fru talman! Jag vänder mig också till Jan Björklund.

De senaste veckornas avslöjanden om missförhållanden på privata äldreboenden rör framför allt kommuner där LOV, lagen om valfrihetssystem, har implementerats. I dagsläget har lite drygt hälften av kommunerna fattat beslut om att införa LOV, och mer än 40 procent har hittills av olika skäl valt att inte göra det. Trots detta har regeringen sagt att det kommer en tvingande lagstiftning om kommunerna inte frivilligt inför LOV.

Min fråga är: Varför vill regeringen genom LOV förhindra kommunerna att själva i demokratisk ordning avgöra om de vill släppa in riskkapitalbolag inom vård och omsorg eller inte?

Anf. 78 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Därför att vi anser att det är medborgarna – individerna, familjerna, människorna – som ska avgöra vilken vårdgivare de vill använda. Det ska inte politiker kunna stoppa. Det är skälet till detta.

Det är samma system som vi har på till exempel skolområdet, där kommunpolitiker inte kan stoppa om föräldrar vill ha sina barn i en annan skola än den kommunala. Det är likadant i förskolan, och vi vill i grunden ha samma system också inom till exempel äldreomsorgen.

Anf. 79 DÉSIRÉE LILJEVALL (S):

Fru talman! Tack, utbildningsministern, för svaret! Erfarenheten visar att kundval inte är någon garanti för vare sig kvalitetshöjningar eller för att skattepengar inte försvinner ur verksamheten genom stora vinster. Det ser vi inte minst på skolans område, där det har funnits kundval i snart 20 år.

Stockholm, Järfälla och Vallentuna är exempel på kommuner som har infört lagen om valfrihetssystem. I samma kommuner har missförhållanden på privata äldreboenden avslöjats. Det om något visar att LOV inte är någon patentrösning.

Jag undrar därför: Varför ska inte människor genom sina folkvalda i kommunerna själva få avgöra, precis som ministern sade, om de vill släppa in riskkapitalbolag i välfärden eller inte? Varför vet politikerna i regeringen bäst i den här frågan?

Anf. 80 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Vi litar på människor. Vi litar på att äldre människor, och i den mån de av olika skäl inte förmår att ta till sig information har de anhöriga. Vi litar på att människor klarar att fatta beslut.

Vi tror inte alltid att politiker måste fatta alla beslut över huvudet på människor. Vi ger makten direkt till människorna. Ni vill ge den till kommunalråden. Det är skillnaden.

Mobilnätens kapacitet

Anf. 81 EMIL KÄLLSTRÖM (C):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Anna-Karin Hatt.

Punkt SE, Stiftelsen för Internetinfrastruktur, släppte i går rapporten *Svenskarna och Internet*. Där kan man bland annat läsa att internet i mobilen har tagit fart på allvar i Sverige.

Vi blir alltmer mobila. Vi kan arbeta, betala räkningar och söka information nästan överallt där vi befinner oss. Det är väldigt positivt. Men vi får också rapporter om att den ökade användningen av framför allt smart phones gör att mobilnäten ofta blir överbelastade.

Min fråga till statsrådet Hatt är: Hur agerar regeringen för att förbättra mobilnätens kapacitet?

Anf. 82 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Fru talman! Tack för frågan, Emil Källström! Detta är en utveckling som i grunden är väldigt positiv. Alldeles nyss rapporterade PTS, Post- och telestyrelsen, att det i de svenska näten finns 2,3 miljoner av de smarta telefoner som Emil Källström nämner i sin fråga.

Efterfrågan på mobil data ökar ständigt. Det är i första hand operatörerna som nu gör kraftfulla investeringar i att bygga ut infrastruktur. Men vi gör också saker från regeringens sida.

Det kanske allra viktigaste är att vi stegvis ställer allt fler frekvenser till förfogande för mobilt bredband. På senare tid har vi allokerat 800-, 1 600-, 1 800- och 2 600-bandet för auktioner och mobilt bredband.

Det gör att vi nu steg för steg tack vare att vi tilldelar allt fler frekvenser för mobilt bredband kommer att kunna se att kapaciteten i näten kan byggas ut för att möta den efterfrågan som frågeställaren nämner.

Anf. 83 EMIL KÄLLSTRÖM (C):

Fru talman! Tack, statsrådet! Det är glädjande att detta görs för att underlätta för utbyggnaden av mobilnäten. Men på landsbygden finns det

ett delvis annat problem. Det är inte kapacitetsbristen utan att man kanske inte har täckning över huvud taget.

Därför vill jag ställa en uppföljande fråga. Vad gör regeringen för att även de vita eller de delvis vita fläckarna på Sverigekartan kan kopplas upp?

Anf. 84 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Fru talman! Ett av de frekvensband som jag nämnde, 800-bandet, är till sin karaktär ett sådant band som lämpar sig väldigt väl att använda för mobilt bredband för att täcka stora geografiska ytor till en ganska billig kostnad.

Det auktionerades ut i mars i år. Just nu ligger operatörerna i startgroparna för att bygga ut det bandet. Ett av tillstånden i 800-bandet har villkor knutet till sig som gör att PTS kommer att kunna använda 300 miljoner kronor för att snabbt bygga ut mobilt bredband i den landsbygd som Emil Källström nämner.

Redan i dag har 60–70 procent av den svenska geografiska ytan täckning av GSM-näten. Vi har en operatör i 450-bandet som har krav på sig att täcka in 80 procent av alla län. I många län når man 100 procent av yttäckningen.

Yttäckningen i Sverige i dag är redan relativt bra. Men den kommer att bli ännu bättre framöver tack vare de krav som PTS har ställt vid auktioneringen av 800-bandet.

Legitimation för fritidspedagoger

Anf. 85 JABAR AMIN (MP):

Fru talman! Jag ställer min fråga till utbildningsministern.

Vi vet att fritidspedagoger har lång och omfattande utbildning som exempelvis förskollärare. De ansvarar för pedagogisk verksamhet i skolan och är viktiga för skolans måluppfyllelse. Men med de nuvarande bestämmelserna får de inte längre vara ansvariga för den verksamhet som de är utbildade för.

Min fråga till ministern är: Kan man tänka sig, precis som med lärarna i träningsskolan, att se över bestämmelser så att även fritidspedagoger kan omfattas av lärarlegitimationen?

Anf. 86 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Svaret är nej. Lärarlegitimation är som ordet antyder till för att legitimera lärare. Det finns en lång rad yrkesgrupper i Sverige som också gärna skulle vilja bli legitimerade. Men de är inte lärare, och inte heller fritidspedagoger.

Fritidspedagoger är fritidspedagoger. Det är en viktig yrkesgrupp i skolan. De har sina arbetsuppgifter. Men de är inte lärare och ska inte omfattas av lärarlegitimation.

Anf. 87 JABAR AMIN (MP):

Fru talman! Vid det här laget vet vi att tusentals kompetenta och välutbildade fritidspedagoger med rätta är frustrerade över den orättvisa behandling som regeringen utsätter dem för genom att neka dem legiti-

mation trots att de i många fall har helt identisk utbildning med andra yrkeskategorier.

Anser utbildningsministern att det är rimligt och rättssäkert att neka denna kategori legitimation trots att många av dem har identiskt lika utbildning som andra kategorier?

Prot. 2011/12:32
17 november

Frågestund

Anf. 88 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! I så fall är de felutbildade. En fritidspedagogutbildning är någonting annat än lärarutbildning och förskollärarytildning. De har olika utbildningar. Sedan vet jag att Socialdemokraterna på sin tid försökte slå ihop alla pedagogiska utbildningar till en enda stor utbildning. Alla skulle ha samma utbildning. Man hade ganska liten respekt för olika yrkens särart.

Det är olika utbildning till att bli fritidspedagog eller förskollärare. Det har varit lika lång utbildning, men det betyder inte att de är lärare. Syokonsulenterna har också lång utbildning. Skolpsykologerna har ännu längre utbildning, men de är inte legitimerade lärare för det.

Det finns olika yrken i skolväsendet. Alla är inte lärare. Det behövs olika kompetenser. Lärarlegitimationen är till för lärare. Det kommer inte att bli aktuellt med lärarlegitimation åt fritidspedagoger.

Skatteflykt från välfärdsföretag

Anf. 89 LENNART AXELSSON (S):

Fru talman! Jag ställer min fråga till finansmarknadsminister Peter Norman. Han var en av undertecknarna till en debattartikel häromdagen tillsammans med Anders Borg med rubriken "Företagens skatteflykt ska stoppas".

Redan för tre och ett halvt år sedan ställde jag en fråga till finansministern om han var beredd att sätta upp nya regler som skulle förhindra skatteflykt från välfärdsföretag som skapade stora vinster i Sverige. Hans svar i det skedet var att regeringen noga följer utvecklingen.

Nu tre och ett halvt år senare ställer man sig på barrikaderna och ser ut att vara upprörd över något som man har vetat om i tre och ett halvt år. Jag tycker att det är lite skamligt att man har låtit skattebetalarnas pengar rinna ned i fickorna på riskkapitalbolagen under tre och ett halvt år trots att man vetat om att det har skett.

Min fråga till finansmarknadsministern är: Varför har ni inte gjort något tidigare?

Anf. 90 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Jag har lite svårt att svara på den direkta frågan i och med att jag inte var här då. Den frågan ska nog ställas till finansministern.

Jag kan bara allmänt säga att det finns en ganska bred uppslutning kring att privata inslag i välfärdssektorn har sina fördelar. Men på de företag som gör detta arbete och ska tillhandahålla högkvalitativ vård och hög tillgänglighet har alla skattebetalare rätt att ställa väldigt höga krav på både företagsetik och moral i allmänhet.

Det vi nu har sett är helt enkelt oacceptabelt. Vad regeringen gör är för det första att ge ett uppdrag till Företagsskatteutredningen. För det andra pågår ett arbete inom departementet. För det tredje kommer Skatteverket att få ett uppdrag att granska dessa bolag.

Detta är väldigt komplicerade frågor. Jag kan utveckla det vid nästa tillfälle.

Anf. 91 LENNART AXELSSON (S):

Fru talman! Jag kan förstå att finansmarknadsministern inte kan vara insatt i alla frågor. Men detta är fråga om att hantera folkets skattepengar på ett riktigt sätt. Därför finns det anledning för finansmarknadsministern att sätta sig in i de frågorna.

Det är problem att förutom att man inte har gjort någonting har man till exempel privatiserat apoteken under denna period på tre och ett halvt år. Det har ytterligare spätt på möjligheterna för riskkapitalbolag att komma undan med skattepengar.

Nu säger man att man ska tillsätta en utredning eller lämna ett förslag till förändringar som skulle kunna träda i kraft först 2013. Min fråga i det sammanhanget blir: Borde det inte vara möjligt att göra det snabbare än så?

Anf. 92 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Tack för frågan, Lennart Axelsson! Det är väldigt komplicerade frågor. Jag tror att vi är helt överens om att det här ska sjösättas så fort som det över huvud taget går. Vår bedömning är att det inte kommer att hinnas med före den 1 januari 2013. Om jag har fel är ingen glädde än jag.

Däremot vill jag säga till de bolag som håller på med det här just nu att det är en aggressiv och fullständigt oacceptabel skatteplanering. Den här typen av affärer kommer inte att kunna fortsätta efter 2013. Det är lika bra att bolagen ställer in sig på detta omedelbart, för det här är ingen framtidsväg för de bolagen.

Anf. 93 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Därmed är dagens frågestund avslutad. Jag tackar alla deltagare.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.00 på förslag av förste vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

FiU9 Riksrevisorernas årliga rapport
Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU3 Skatteförfarandet

1. utskottet

2. res. (S, V)

Votering:

175 för utskottet

104 för res.

70 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 M, 18 MP, 20 FP, 12 C, 18 SD, 16 KD

För res.: 89 S, 15 V

Frånvarande: 23 S, 16 M, 7 MP, 4 FP, 11 C, 1 SD, 4 V, 3 KD, 1 -

SkU4 Följdändringar med anledning av införandet av skatteförfarandelagen

Kammaren biföll utskottets förslag.

12 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Proposition

2011/12:31 Ändring av viss länsstyrelseverksamhet

Skrivelser

2011/12:32 Riksrevisionens rapport om myndigheternas hantering av ekonomisk kompensation på grund av brott

2011/12:34 Riksrevisionens rapport om rätt information vid rätt tillfälle inom vård och omsorg

EU-dokument

KOM(2011)452 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag

KOM(2011)684 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om årsbokslut, sammanställda redovisningar och rapporter i vissa typer av företag

13 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 15 november

2011/12:120 Legitimation för fritidspedagoger

av *Mikael Damberg* (S)

till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

2011/12:121 Elprisområden

av *Carina Adolfsson Elgestam* (S)

till statsrådet Anna-Karin Hatt (C)

2011/12:122 Säkerställande av likvärdiga villkor på den svenska arbetsmarknaden

av *Kerstin Nilsson* (S)

till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

2011/12:123 Lettiska arbetare utan lön

av *Ylva Johansson* (S)

till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

2011/12:124 Polisens möjligheter att ta betalt för bevakning

av *Lena Olsson* (V)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

den 17 november

2011/12:125 Lagen om anställningsskydd

av *Patrik Björck* (S)

till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

2011/12:126 Meddelarfrihet

av *Patrik Björck* (S)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 22 november.

14 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 15 november

2011/12:134 EU-parlamentets beslut om blankning och CDS

av *Peter Persson* (S)

till statsrådet Peter Norman (M)

den 16 november

2011/12:135 Nya elområden som hotar jobben

av *Hans Hoff* (S)

till statsrådet Anna-Karin Hatt (C)

2011/12:136 Kvarken och persontrafiken

av *Maria Lundqvist-Brömster* (FP)
till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

Prot. 2011/12:32

17 november

2011/12:137 Tillsynsansvaret för arbetsmiljön vid Försvarmaktens utlandstjänstgöring

av *Lars Mejern Larsson* (S)
till försvarsminister Sten Tolgfors (M)

2011/12:138 Kosovorumers möjligheter att få uppehållstillstånd

av *Jonas Gunnarsson* (S)
till statsrådet Tobias Billström (M)

2011/12:139 Nikk – det nordiska institutet för kunskap om kön

av *Gunilla Svantorp* (S)
till statsrådet Nyamko Sabuni (FP)

den 17 november

2011/12:140 Tågproblem i Kungsör

av *Roger Haddad* (FP)
till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2011/12:141 Kadmium i maten

av *Helén Pettersson* i Umeå (S)
till landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C)

2011/12:142 Formerna för anmälan till Socialstyrelsen om brister i vården

av *Jan Ertsborn* (FP)
till statsrådet Maria Larsson (KD)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 22 november.

15 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 16 november

2011/12:106 Miljöorganisationernas deltagande vid Arktiska rådets möten

av *Gustav Fridolin* (MP)
till utrikesminister Carl Bildt (M)

2011/12:107 Ersättningar inom Nordea

av *Gustav Fridolin* (MP)
till statsrådet Peter Norman (M)

2011/12:108 Djurvälfärd vid valjakt

av *Jens Holm* (V)
till miljöminister Lena Ek (C)

2011/12:109 Turkiets förföljelse av kristna minoriteter

av *Robert Halef* (KD)
till utrikesminister Carl Bildt (M)

2011/12:110 Statens ansvar för Nordeas närvaro i glesbygd
av *Berit Högman* (S)

till statsrådet Peter Norman (M)

2011/12:111 Misskötsel av privata vårdboenden

av *Peter Persson* (S)

till statsrådet Maria Larsson (KD)

2011/12:112 Rovdjursinformation

av *Ann-Kristine Johansson* (S)

till miljöminister Lena Ek (C)

2011/12:113 Villkoren för utländsk arbetskraft

av *Johan Andersson* (S)

till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

2011/12:114 Internethandel med alkohol

av *Jacob Johnson* (V)

till statsrådet Maria Larsson (KD)

2011/12:115 Företagsskatteutredningen och skatteflykt via skatteparadis

av *Peter Persson* (S)

till finansminister Anders Borg (M)

2011/12:116 Ensamarbete inom kriminalvården

av *Anders Karlsson* (S)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

2011/12:117 Social dumpning

av *Anders Karlsson* (S)

till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

2011/12:118 Avgiftshöjning för stickprovskontroll av importerade köksväxtfrön

av *Josef Fransson* (SD)

till landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C)

2011/12:119 Finansieringen av Klaverens Hus i Söderhamn

av *Hans Backman* (FP)

till kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth (M)

2011/12:120 Turkiets fortsatta brott mot de mänskliga rättigheterna

av *Yilmaz Kerimo* (S)

till utrikesminister Carl Bildt (M)

2011/12:122 Forsmarks skola och riksintag för energiutbildning

av *Mikael Oscarsson* (KD)

till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

2011/12:123 Säkerhetskrav för supermiljöbilspremien

av *Leif Pettersson* (S)

till miljöminister Lena Ek (C)

2011/12:124 Rosenholzdokumenten till Stasiarkivens förfogande gällande svenska medborgare

av *Thoralf Alfsson* (SD)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

2011/12:125 Överskottet av utsläppsrättsenheter

av *Helena Leander* (MP)

till miljöminister Lena Ek (C)

2011/12:126 Hivprevention

av *Helena Leander* (MP)

till socialminister Göran Hägglund (KD)

2011/12:127 Skatteupplägg inom koncerner för att undgå skatt
av *Jennie Nilsson* (S)
till finansminister Anders Borg (M)

Prot. 2011/12:32
17 november

2011/12:128 Riskkapitalbolag och assistansersättningar
av *Jennie Nilsson* (S)
till statsrådet Maria Larsson (KD)

2011/12:131 Tvångsomhändertagande av barn
av *Staffan Danielsson* (C)
till statsrådet Maria Larsson (KD)

2011/12:132 Synnerligen ömmande omständigheter
av *Eva-Lena Jansson* (S)
till statsrådet Tobias Billström (M)

2011/12:133 Meddelarskydd för privat anställda i offentligt finansierade verksamheter
av *Lennart Axelsson* (S)
till statsrådet Maria Larsson (KD)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 22 november.

16 § Kammaren åtskildes kl. 16.01.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdets början till ajourneringen kl. 13.17,
av förste vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.00 och
av talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

CLAES MÅRTENSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Avsägelse.....	1
3 § Anmälan om kompletteringsval till skatteutskottet och näringsutskottet	1
4 § Anmälan om inkommet protokollsutdrag från utskott.....	2
5 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen	2
6 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
7 § Hänvisning av ärenden till utskott.....	3
8 § Riksrevisorernas årliga rapport.....	3
Finansutskottets betänkande 2011/12:FiU9	3
(Beslut fattades under 11 §.)	3
9 § Skatteförfarandet och Följdändringar med anledning av införandet av skatteförfarandelagen.....	3
Skatteutskottets betänkande 2011/12:SkU3	3
Skatteutskottets betänkande 2011/12:SkU4	3
Anf. 1 FREDRIK OLOVSSON (S)	3
Anf. 2 JACOB JOHNSON (V)	5
Anf. 3 MARIA ABRAHAMSSON (M).....	7
Anf. 4 JACOB JOHNSON (V) replik	9
Anf. 5 MARIA ABRAHAMSSON (M) replik	9
Anf. 6 JACOB JOHNSON (V) replik	9
Anf. 7 MARIA ABRAHAMSSON (M) replik	9
Anf. 8 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	10
Anf. 9 MARIA ABRAHAMSSON (M) replik	10
Anf. 10 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	11
Anf. 11 MARIA ABRAHAMSSON (M) replik	11
Anf. 12 MATS PERTOFT (MP).....	11
Anf. 13 GUNNAR ANDRÉN (FP).....	12
Anf. 14 JACOB JOHNSON (V) replik	14
Anf. 15 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik.....	15
Anf. 16 JACOB JOHNSON (V) replik	15
Anf. 17 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik.....	16
Anf. 18 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	16
Anf. 19 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik.....	17
Anf. 20 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	17
Anf. 21 GUNNAR ANDRÉN (FP) replik.....	18
Anf. 22 KARIN NILSSON (C).....	18
Anf. 23 LARS GUSTAFSSON (KD)	21
(Beslut fattades under 11 §.)	22
Ajournering.....	22
Återupptagna förhandlingar	22
10 § Frågestund	22
Anf. 24 FÖRSTE VICE TALMANNEN	22
<i>Riskkapitalbolag i äldreomsorgen.....</i>	<i>22</i>

Anf. 25	YLVA JOHANSSON (S)	22	Prot. 2011/12:32
Anf. 26	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	23	17 november
Anf. 27	YLVA JOHANSSON (S)	23	
Anf. 28	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	24	
<i>Yrkeshögskolan</i>		24	
Anf. 29	JAN ERICSON (M)	24	
Anf. 30	Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	24	
Anf. 31	JAN ERICSON (M)	25	
Anf. 32	Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	25	
<i>Vattenfall och Tysklands beslut om kärnkraftsavveckling</i>		25	
Anf. 33	PER BOLUND (MP)	25	
Anf. 34	Statsrådet PETER NORMAN (M)	26	
Anf. 35	PER BOLUND (MP)	26	
Anf. 36	Statsrådet PETER NORMAN (M)	26	
<i>Reglerna för extern revision</i>		26	
Anf. 37	CARL B HAMILTON (FP)	26	
Anf. 38	Statsrådet PETER NORMAN (M)	27	
Anf. 39	CARL B HAMILTON (FP)	27	
Anf. 40	Statsrådet PETER NORMAN (M)	27	
<i>Den svenska kärnkraften</i>		28	
Anf. 41	LARS ISOVAARA (SD)	28	
Anf. 42	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C)	28	
Anf. 43	LARS ISOVAARA (SD)	28	
Anf. 44	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C)	28	
<i>Kulturminnesvården</i>		29	
Anf. 45	BENGT BERG (V)	29	
Anf. 46	Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON		
	LILJEROTH (M)	29	
Anf. 47	BENGT BERG (V)	29	
Anf. 48	Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON		
	LILJEROTH (M)	30	
<i>Undervisningen för elever med särskilda behov</i>		30	
Anf. 49	PER LODENIUS (C)	30	
Anf. 50	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	30	
Anf. 51	PER LODENIUS (C)	31	
Anf. 52	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	31	
<i>Engelskan i universitetsundervisningen</i>		31	
Anf. 53	YVONNE ANDERSSON (KD)	31	
Anf. 54	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	31	
Anf. 55	YVONNE ANDERSSON (KD)	32	
Anf. 56	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	32	
<i>Meddelarskyddet i skattefinansierad verksamhet</i>		32	
Anf. 57	PHIA ANDERSSON (S)	32	
Anf. 58	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	33	
Anf. 59	PHIA ANDERSSON (S)	33	
Anf. 60	Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	33	
<i>Missbrukarvården</i>		33	
Anf. 61	WILLIAM PETZÄLL (-)	33	

Anf. 62 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	34
Anf. 63 WILLIAM PETZÄLL (-).....	34
Anf. 64 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	34
<i>Kultur för barn</i>	34
Anf. 65 BORIANA ÅBERG (M).....	34
Anf. 66 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (M)	35
Anf. 67 BORIANA ÅBERG (M).....	35
Anf. 68 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (M)	35
<i>Läroutbildningen</i>	35
Anf. 69 ANNIKA ECLUND (KD)	35
Anf. 70 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	36
Anf. 71 ANNIKA ECLUND (KD)	36
Anf. 72 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	36
<i>Offentlighetsprincipen i skattefinansierad verksamhet</i>	37
Anf. 73 HELÉN PETTERSSON i Umeå (S)	37
Anf. 74 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	37
Anf. 75 HELÉN PETTERSSON i Umeå (S)	37
Anf. 76 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	38
<i>Lagen om valfrihetssystem</i>	38
Anf. 77 DÉSIRÉE LILJEVALL (S).....	38
Anf. 78 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	38
Anf. 79 DÉSIRÉE LILJEVALL (S).....	38
Anf. 80 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	39
<i>Mobilnätets kapacitet</i>	39
Anf. 81 EMIL KÄLLSTRÖM (C)	39
Anf. 82 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	39
Anf. 83 EMIL KÄLLSTRÖM (C)	39
Anf. 84 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	40
<i>Legitimation för fritidspedagoger</i>	40
Anf. 85 JABAR AMIN (MP).....	40
Anf. 86 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	40
Anf. 87 JABAR AMIN (MP).....	40
Anf. 88 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	41
<i>Skatteflykt från välfärdsföretag</i>	41
Anf. 89 LENNART AXELSSON (S)	41
Anf. 90 Statsrådet PETER NORMAN (M)	41
Anf. 91 LENNART AXELSSON (S)	42
Anf. 92 Statsrådet PETER NORMAN (M)	42
Anf. 93 FÖRSTE VICE TALMANNEN	42
Ajournering	42
Återupptagna förhandlingar	42
11 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens	
sammanträde	43
FiU9 Riksrevisorernas årliga rapport	43
SkU3 Skatteförfarandet	43

SkU4 Följdändringar med anledning av införandet av skatteförfarandelagen	43
12 § Bordläggning.....	43
13 § Anmälan om interpellationer.....	44
14 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	44
15 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	45
16 § Kammaren åtskildes kl. 16.01.....	47

Prot. 2011/12:32
17 november

Tryck: Elanders, Vällingby 2011